

“มนุษย์พืช”
(Green Man)

“...เมื่อทำความเข้าใจกับวิถีชีวิตของคนโบราณ
พิจารณาความเชื่อของพวกเขาในอารยธรรมเก่าๆ
จากทุกมุมโลก เราประจักษ์ชัดเจนว่า
คนมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติรอบข้างอย่างไร...”

ABSTRACT

THE CELTIC BELIEF IN TREES

Chotiros Kovithvattanaphong

This article gives the example of the druids' belief in trees which can be traced in different European cultural practices extant till this day. The druid calendar system is briefly explained in this article to show how each day, each month, each season and indeed everyday of the year concerns a specific tree and what is the meaning of those trees among the Celts. The druids also associated each human being to trees. Each person was bound to a specific tree of his birth which would be his "patron-tree" during his lifetime. The druids had profound understanding about trees. Their sacred grove was within the enclosure of specific trees in a very specific order. They understood their signs and drew wisdom from nature. Modern scientific investigations lead to the conclusion that trees have "feeling" and "memory." Like all other beings they appreciate love, care and communication, and they too are afraid to die. The druids' belief in trees encourages us to get closer to those quiet friends of us who really are a great help and support to our stressful life. They are the key to our survival.

Keywords: Celtic Belief, Druid, Green Man

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

ไซตริส โกวีทวัฒน์พงศ์

ปัจจุบันนี้ เราสำนึกถึงความเลื่อมทรมที่มีต่อมรดกที่มีค่าที่สุดที่คนเรามีในชีวิตนี้คือ ธรรมชาติบนพื้นโลก วิทยาการสมัยใหม่ได้เข้ามาช่วยกู้ธรรมชาติไว้ได้บ้างแต่ก็ยังทำได้ไม่ทั่วถึง อย่างไรก็ตาม องค์กรต่างๆ ที่เห็นในโลกปัจจุบัน ยังสร้างความหวังใหม่ๆ ให้เราอยู่บ้าง เป็นความหวังที่แฝงความหวาดกลัวสำหรับอนาคตของลูกหลานเรา การย้อนกลับไปพิจารณาธรรมชาติในโลกในอดีตกาล พิจารณาความสัมพันธ์ที่คนเคยมีกับธรรมชาติในอดีตกาล คือการย้อนรอยประวัติศาสตร์ และประวัติศาสตร์เท่านั้นที่อาจให้ข้อมูลที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตเราในปัจจุบันและเตรียมเราให้พร้อมสำหรับอนาคตได้ เพราะเหตุนี้งานของนักโบราณคดีและนักมานุษยวิทยาผู้ศึกษาอดีต จึงมีความหมายมากพอๆ กับโครงการสำรวจอวกาศเพื่ออนาคต

เมื่อทำความเข้าใจกับวิถีชีวิตของคนโบราณ พิจารณาความเชื่อของพวกเขานในอารยธรรมเก่าๆ จากทุกมุมโลก เราประจักษ์ชัดเจนว่า คนมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติรอบข้างอย่างไร เป็นความผูกพันที่มีอาจแยกจากกัน เป็นใยที่ตัดไม่ขาด สื่อความเคารพยำเกรงจนเป็นความยอมตนอย่างสิ้นเชิงต่อธรรมชาติผู้มีอำนาจเหนือพวกเขาทั้งหมด ศาสนาดั้งเดิมทุกศาสนาเกี่ยวกับการบูชาดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ชุนเขา น้ำตก ถ้ำ และต้นไม้ เป็นต้น ความผูกพันนั้นแสดงออกใน

ชนบทรอบเนียบเก่าๆ พิธีกรรม ตำนานและศิลปะของยุคต่างๆ ในอดีต ในกระบวนการนี้ ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้ เป็นสิ่งหนึ่งที่เชื่อมมนุษยชาติกับธรรมชาติเสมอมาอย่างไม่เสื่อมคลาย

ข้อมูลวิทยาศาสตร์ยืนยันว่าพืชพรรณอุบัติขึ้นในโลกหลายพันล้านปีก่อนมนุษยชาติ ตำนานการสร้างโลกและกำเนิดของมนุษยชาติในอารยธรรมโบราณของชนชาติต่างๆ (ไม่เฉพาะคริสต์ศาสนาเท่านั้น) ก็เล่าไว้ในทำนองคล้ายๆ กันว่า แรกเริ่มเดิมทีมีท้องฟ้ากับพื้นโลก ท้องฟ้าเป็นผู้ชายและพื้นโลกเป็นผู้หญิง สรรพชีวิตบนโลกไม่ว่าจะอยู่ในรูปลักษณะใด คน สัตว์หรือต้นไม้ คือพี่น้องกัน ส่วนธรรมชาติ ภูเขา หินผา น้ำพุ ธารน้ำ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เฝ้าอำนวยการชีวิต ในลัทธิที่มีพระเจ้าหรือเทพเจ้าสูงสุด พระเจ้าหรือเทพเจ้าองค์นั้นคือผู้เนรมิตจักรวาลและโลกตลอดจนพืชพรรณและมวลสัตว์ต่างๆ ขึ้นก่อนที่จะเนรมิตมนุษย์ นั่นคือพระองค์เป็นผู้จัดระบบโลก บันดาลความอุดมสมบูรณ์ไว้ให้ก่อน และเพราะมนุษย์ยังมีคุณสมบัติไม่พร้อม ยังมีความขัดแย้งในตัวเอง จึงต้องเรียนต้องสั่งสมคุณสมบัติดีๆ ระหว่างที่อยู่ในโลกที่เป็นเพียงทางผ่าน ก่อนที่จะได้ไปอยู่ในสวรรค์ที่แท้จริง การสร้างสวรรค์สวนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตามค่านิยมของชาวตะวันตกและชาวอาหรับ ก็เพื่อให้เป็นสวรรค์บนดินระหว่างที่รอคอยสวรรค์ที่แท้จริงในอาณาจักรของพระเจ้าตามความเชื่อของพวกเขา ภาพธรรมชาติป่าเขาลำเนาไพร ทุ่งหญ้ากว้าง ต้นไม้ใหญ่ๆ ที่ให้ร่มเงาอันน่าอภิรมย์ กลายเป็นแบบฉบับของ "สวรรค์" ในค่านิยมและในจิตสำนึกของคนตะวันตกผู้จะอุทานเมื่อเห็นสภาพธรรมชาติแบบนี้ว่า "This is paradise!"

ในวัฒนธรรมของหลายเชื้อชาติ ต้นไม้เป็นสัญลักษณ์ของชีวิตในแนวตั้ง โดยเทียบกับทำเนียบของคนบนพื้นโลก ต้นไม้ยึดผืนดิน ชอนไชลงไปถึงเกินกว่าที่ตาคนจะมองเห็น รากที่แผ่ออกอย่างเป็นสัดส่วน

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

คือภาพของเก้าคนที่โยงไปถึงอดีตและธรรมเนียมที่เขารับมา ถึงต้นกำเนิดและอนาคตของเขา ลำต้นที่พุ่งทะยานขึ้นสู่เมืองบน กิ่งก้านสาขาที่แผ่ออก รับน้ำค้าง รับฝน เหมือนรองรับจิตวิญญาณจากสวรรค์ ผุ่งนกที่เข้าไปเกาะบนต้นไม้เหมือนผู้ถือสารจากสวรรค์ ภาพของต้นไม้ที่เด่นตระหง่าน ยืนหยัดสู้ลมสู้ฝน สู้กาลเวลา แสดงพลังอำนาจที่แข็งแกร่งกว่าคน นอกจากเป็นที่กำบัง ที่หลบภัย ปกป้องคุ้มกันคนที่อ่อนแอกว่า เป็นที่หลับที่นอนแล้ว ต้นไม้เป็นที่พึ่งพาทางใจของคน ผู้สำนึกแน่แก่ใจว่าต้นไม้คือชีวิต คือภาพลักษณ์ของการดำรงชีวิตที่คนอาจยึดเป็นแบบอย่างของการปรับตัวให้สมดุลกับธรรมชาติและจักรวาล ต้นไม้ใหญ่ๆ มีชีวิตยืนนานกว่าคน ตั้งแต่โบราณ อาวุธคู่มือของชายฉกรรจ์ เป็นกระบองที่ตัดเหล่าเจียนจากกิ่งต้นไม้ใหญ่ ไม้ยังมาทำเป็นโล่ เป็นคทาผู้นำ หรือคทาแห่งความยุติธรรม และในวัยชราคนก็ได้ไม้เท้าช่วยค้ำจุนเขาไปจนถึงวันสุดท้าย

การกราบไหว้บูชาต้นไม้ การอธิษฐานขอพรกับต้นไม้ หรือสื่อสารกับเทพโดยผ่านทางต้นไม้ แทรกอยู่ในเทพตำนาน หรือในนิทานมหัศจรรย์ทั้งหลายที่เล่าว่า สารจากสวรรค์มาถึงคนในรูปของสายลมหรือกลิ่นระรวยที่พัดผ่านมวลใบไม้ของต้นไม้ เป็นเสียงซู่ เสียงครวญ เสียงคำราม เสียงถอนใจ ฯลฯ ธรรมชาติแบบต่างๆ คือการมาปรากฏตัวของเทพเจ้าบนพื้นโลกตามวาระต่างๆ และเทพเจ้าแต่ละองค์ก็มีต้นไม้ที่โปรดมากที่สุดและสื่อให้คนเข้าใจ ผู้ที่สนใจสังเกตต้นไม้แต่ละชนิดในป่า จะสามารถเห็นการเปลี่ยนแปลงในต้นไม้ที่คนอื่นอาจมองข้ามไป ทำให้เขามีญาณลึกลึกกว่าคนอื่นและในที่สุดเข้าใจเจตนาของเทพเจ้าและถ่ายทอดสู่คนอื่นฯ เขาู้จักเลือกต้นไม้มาประกอบกันเป็นป่าศักดิ์สิทธิ์สำหรับประกอบพิธีกรรมบวงสรวงบูชาเทพเจ้า ป่าศักดิ์สิทธิ์ธรรมชาตินั้น คือโบสถ์ หรือเวทสถานของลัทธิความเชื่อต่างๆ ที่อุทิศให้แก่เทพเจ้า เป็นที่ประกอบพิธีกรรมต่างๆ ความเชื่อเกี่ยวกับ

เทพารักษ์ประจำต้นไม้ หรือที่วิญญาณผู้ตายเข้าไปสิงหรือถูกกักไว้ในต้นไม้ ก็ปรากฏในตำนานของชนหลายเชื้อชาติทั้งตะวันตกและตะวันออก แบบลวดลายประดับในสถาปัตยกรรมโดยเฉพาะในศิลปะโรมาเนสก์ (Romanesque) และกอทิก (Gothic) เป็นพยานแห่งความเชื่อที่คนเคยมีเกี่ยวกับต้นไม้พืชพรรณในอดีต เช่น ใบหน้าคนในหมู่ไบไบ ลวดลายพืชพรรณที่จำหลักลงบนหินประดับตอนบนสุดของเสา (หัวบัว) เป็นต้น

นักวิจัยชาวตะวันตกตั้งข้อสงสัยกันว่า ความเชื่อเก่าๆ ได้กลับมาเผชิญหน้าสู้กับเทคโนโลยีใหม่ๆ ยิ่งวัฒนธรรมโลกก้าวรุดไปข้างหน้า กลับยังมีคนจำนวนมากขึ้นที่ย้อนกลับไปใกล้ชิดต้นไม้ และพบว่าการได้ไปอยู่กับต้นไม้ใหญ่ๆ นั้น แม้จะมีได้ช่วยแก้ปัญหาเชิงวัตถุนิยมในชีวิต สามารถช่วยลดความเครียดของเขาลงได้ยิ่งกว่าสิ่งใดทั้งหมด ความรู้ความเข้าใจวิถีชีวิตในอดีตอาจมีส่วนช่วยกระชับความเข้าใจของเราว่า อนาคตต้องก้าวไปด้วยจิตสำนึกที่เคารวอดีต ว่าชนบทรอบนิยามเก่าๆ ที่อธิบายไม่ได้ตามแนววิทยาศาสตร์นั้น อาจมีประสิทธิภาพเหนือกว่าการกลืนกินยาสารพัดชนิดเพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ

ต้นไม้กับชาวเคลต์ในลัทธิดรูอิด

ตามหลักฐาน โบราณคดีที่เก่าที่สุด ชนเผ่าเคลต์ (Celt) อาศัยอยู่บนดินแดนที่เป็นประเทศฝรั่งเศสและเยอรมนีตะวันตกในปัจจุบันเมื่อประมาณ 1,200 ปีก่อนคริสตศักราช ต่อมาได้กระจายออกไปในยุโรปตะวันตกจนถึงหมู่เกาะอังกฤษ และลงไปถึงบริเวณประเทศสเปนและโดยรอบทะเลดำ ในระหว่าง 900-100 ปีก่อนคริสตศักราช ชาวเคลต์จึงมีหลายหมู่หลายเผ่าด้วยกัน ชาวโรมันเรียกพวกที่อยู่ตอนบนของยุโรปว่า "Galli" หรือ "Gauls" และเราใช้คำ "โกล" ใน

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

ที่นี่ ในยุคนั้นยังไม่มี การแยกเป็นประเทศต่างๆ มีแต่ชนเผ่าเคลต์ ชนบทรรมนิยมและภาษาของชนชาตินี้ยังปรากฏในวัฒนธรรมบน ดินแดนตะวันตกของฝรั่งเศส [ในแคว้นเบรอตานญ (Bretagne)] บน เกาะอังกฤษโดยเฉพาะในแคว้นเวลล์ (Wales) บนดินแดนที่ราบสูงใน สก็อตแลนด์และในไอร์แลนด์ ชาวเคลต์แต่ละเผ่าประกอบด้วยสามัญ ชนหนึ่ง นักรบหนึ่ง และพระนักบวชที่เรียกว่า “ดรูอิด” (druid) นักรบมี ดาบและหอกเป็นอาวุธ ในยามศึกผู้ชายทุกคนรวมเป็นกองทหารรบ ชาวเคลต์ชอบกินชอบดื่ม ทำมาหากินด้วยการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ พวกเขาเชื่อว่าสืบเชื้อสายมาจากพระเจ้าสูงสุด เคารพพูชาเทพยดาฟ้า ดิน เทพารักษ์ต่างๆ ในป่า ภูเขาดวงอาทิตย์ เชื่อว่ามียักษ์แคระและอสูร อื่นๆ รวมทั้งเชื่อในวิญญาณอมตะ ว่าวิญญาณผู้ตายจะย้ายเข้าสิงใน ทารกเกิดใหม่เช่นนี้ไปเรื่อยๆ จึงเคารพพูชาดวงวิญญาณบรรพบุรุษ รวมกันเป็นลัทธิดรูอิด (Druidism) เผ่าต่างๆ ผูกพันกันเพราะร่วม ภาษาและชนบทรรมนิยมเดียวกัน หากได้มีระบบการปกครองที่เหมือน รัฐบาลกลางรวมทุกเผ่าไว้ไม่ มีหัวหน้าแต่ละเผ่า จึงเป็นจุดอ่อนที่ทำให้ เผ่าที่สู้ศัตรู (ชาวโรมัน) ไม่ได้ ตกเป็นเหยื่อและถูกกลืนไปในที่สุด

นักบวชดรูอิดทำหน้าที่ประกอบพิธีกรรม สอน ตัดสินความ และบริหารบ้านเมือง หัวหน้านักบวช (archdruid) เป็นผู้มีอำนาจและ อภิลิทธิสูงสุด บางตำรายังระบุว่านักบวชดรูอิดเป็นผู้พูดคนแรกในที่ ประชุมก่อนหัวหน้าเผ่า และยังเป็นผู้คัดเลือกหัวหน้าเผ่า เป็นผู้ฝึก ความพร้อมของนักรบให้เข้าใจสิ่งที่ต้องทำและสิ่งที่ต้องหลีกเลี่ยง ใน ที่สุดอำนาจและคุณสมบัติเด่นๆ ของนักบวชดรูอิด ทำให้ชนชั้นนักบวช เป็นภาพสะท้อนของเทพบริษัท นักบวชดรูอิดมีความรู้เกี่ยวกับ โหราศาสตร์ เวทมนตร์คาถา อำนาจลึกลับของต้นไม้พืชพรรณ นักปราชญ์สมัยหลังๆ ได้วิเคราะห์ชื่อ “druid” ว่าน่าจะมาจากคำที่ แปลว่า “ไม้” กับ “ต้นไม้” ต้นไม้ภาพลักษณ์ของพลังอำนาจ ดูจะตรง

กับแนวความเชื่อของลัทธิที่โอบอุ้มพลังปัญญากับพลังอำนาจไว้ด้วยกัน ปราชญ์ชาวโรมันนามพลินี (Pliny - Caius Plinius Secundus 23-79 AD) เชื่อว่า คำ "druid" น่าจะมาจากคำกรีก "drūs" ที่หมายถึงต้นโอ๊ก ดังที่รู้กันว่า ลัทธินี้เคารพบูชาต้นโอ๊กอย่างไม่มีชนเผ่าใดเสมอเหมือน พิธีกรรมต่างๆ ทำกันในป่าที่มักจะมีต้นโอ๊กล้อมรอบ รายละเอียดที่น่ารู้ก็คือ ดวงจันทร์เป็น "ชาย" เป็นผู้มีอิทธิพลสูงสุด เป็นผู้กำหนดเดือน (ปฏิทินเคลต์เหมือนปฏิทินโบราณทุกชาติเป็นปฏิทินจันทร์คติ) กำหนดวันประกอบพิธีกรรม กำหนดวันมงคลและวันอัปมงคล ให้กำเนิดกลางวัน ดวงจันทร์จะนำหน้าดวงอาทิตย์ผู้เป็น "หญิง" ดวงอาทิตย์ฉายแสงสว่างและทำให้มวลพืชพรรณเจริญเติบโต ดังนั้น ป่าจึงเป็นห้วงสถาน และนักบวชดรูอิดเป็นผู้เลือกต้นไม้ที่จะเป็นสัญลักษณ์ของวงจรแห่งเวลาในแต่ละปี

ต้นไม้มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในพิธีกรรมของชนชาวเคลต์สำคัญจนเป็นเครื่องหมายของความอยู่รอดของเผ่าพันธุ์เคลต์ ในศตวรรษที่ 5 เมื่อนักบุญแพทริก (Patrick ค.ศ.385-461) ต้องการล้มศาสนาและพิธีกรรมต่างๆ ของชาวเคลต์ที่ไอร์แลนด์ เขาต้องทำลายต้นโอ๊กใหญ่ๆ ที่ขึ้นสูงเด่น ณ ใจกลางหมู่บ้าน และยังเผาทำลายป่าศักดิ์สิทธิ์จนราบเป็นหน้ากลอง เพื่อขจัดพลังอำนาจของเหล่านักบวชดรูอิดให้สูญสิ้นไปจากแผ่นดินนั้น ไม่มีต้นไม้ ไม่มีป่า พวกนักบวชดรูอิดเหมือนถูกตัดหัวตัดตัว สูญสิ้นชีวิตจิตใจ หมดพลังอำนาจใดๆ หลังจากทีนักบุญแพทริก ได้ทำการล้างป่าแบบนั้นแล้ว เขาสถาปนาวัดที่อาร์มาจ (Armagh - อยู่ตอนใต้ของประเทศไอร์แลนด์เหนือ) ให้เป็นศูนย์สั่งสอนและเผยแพร่คริสต์ศาสนา เล่ากันว่าตลอดระยะเวลาหลายศตวรรษต่อมา เหล่านักบวช (ในนามของคริสต์ศาสนา) ที่นั่น นอกจากเรียนรู้เกี่ยวกับคริสต์ศาสนาแล้ว ยังศึกษาประวัติของไอร์แลนด์เรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์และความมหัศจรรย์ต่างๆ ของวีรบุรุษและ

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

เหล่านักบวชดรูอิด ในต้นคริสต์กาลมีตำนานพระเจ้าอาร์เทอร์กับอัศวิน
โต๊ะกลม (King Arthur and the Knights of the Round Table)
อัศวินทั้งหมด 401 คน ตรงกับเดือน 401 เดือนในศตวรรษเคลต์
ทั้งหมดมารวมกันอยู่รอบๆ โต๊ะกลม ที่เป็นสัญลักษณ์ของห้องฟ้า
อัศวินแต่ละคน เหมือนดาวดวงหนึ่ง เหมือนปรากฏการณ์ธรรมชาติ
แบบหนึ่งในท้องฟ้าอันไพศาล ต่างมาเพื่อค้นหาถ้วยศักดิ์สิทธิ์ (The
Holy Grail - ที่เคยใส่เหล้าองุ่นในมืออาหารสุดท้ายของพระเยซูกับ
เหล่าอัครสาวก ถ้วยนี้ยังได้รองรับโลหิตจากบาดแผลบนกายของพระ
เยซูคริสต์) มีผู้วิเคราะห์วิจารณ์วรรณกรรมเรื่องนี้ว่า การค้นหาถ้วย
ศักดิ์สิทธิ์ในที่สุดคือการค้นหาความรู้ที่แท้จริง คือการค้นพบมโนสำนึก
อันยอดเยี่ยมที่ซ่อนอยู่ในธรรมชาตินิสัยของแต่ละคน

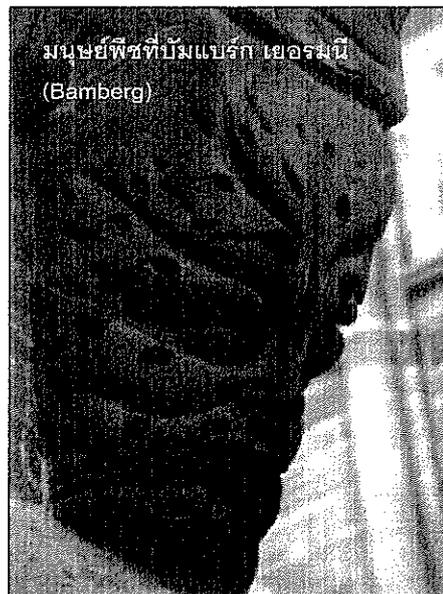
แม้ว่าศาสนาคริสต์จะเข้าไปตั้งรกรากในดินแดนของพวกชาว
เคลต์นานนับยี่สิบศตวรรษ ความเชื่อของชาวเคลต์ยังคงฝังรากอย่างไม่
คลอนแคลนในจิตสำนึกของประชาชน งานเทศกาลแบบคริสต์ศาสนา
ยังคงมีร่องรอยของพิธีเก่าๆ ที่นักบวชดรูอิดเคยปฏิบัติกัน เช่นในวัน
ฉลองการประสูติของพระเยซู ธรรมเนียมการประดับต้นสนในวัน
คริสต์มาส พิธีกรรมต่างๆ ที่ทำกันในวันขอลูแกโทษที่เป็นเทศกาล
ศาสนาในแคว้นเบรอตาญของฝรั่งเศส ที่เรียกว่า “เลอ ปาร์ดง” (le
Pardon) พิธีจุดกองไฟกองใหญ่เพื่อฉลองในวันนักบุญจอห์น ซึ่งใน
สมัยก่อนมีการเดินลุยไฟด้วย เรียกว่า “Feu de la Saint-Jean” ที่เริ่ม
มาตั้งแต่ ค.ศ.1414 และยังคงปฏิบัติกันต่อมาจนทุกวันนี้ที่นั่น หรือการ
กำหนดวันนักบุญ ซึ่งตรงกับวันที่ 1 พฤศจิกายน ให้เป็นวันฉลอง
นักบุญทั้งหมดด้วยกัน และในขณะเดียวกันก็เป็นวันรำลึกถึงผู้ตาย ใน
ฝรั่งเศสเรียกว่า “ลา ตูสแซง” (la Toussaint) ตรงกับในภาษาอังกฤษ
ว่า “All Saints’ Day” ขนบนี้เริ่มขึ้นในศตวรรษที่ 13 ตามด้วยวันระลึก
ถึงผู้ตายในวันรุ่งขึ้น ต่อมาได้มีการรวมทั้งสองวาระเข้าไว้ในวันเดียวกัน

ในบางประเทศเช่นสหรัฐอเมริกา เปลี่ยนชื่อเรียกเป็นวันฮัลโลวีน (Halloween) เชื่อกันว่าเป็นชนบดดั้งเดิมในลัทธิดรูอิด คือในคืนวันที่ 31 เดือนตุลาคม เป็นคืนที่ซาตาน (Satan) ผู้เป็นเจ้าของยมโลกเรียกประชุมเหล่าวิญญาณร้ายๆ ทั้งหมด นักบวชดรูอิดจุดกองไฟกองใหญ่ เพื่อขับไล่วิญญาณเหล่านั้น ในหมู่ชาวเคลต์โบราณ คืนวันฮัลโลวีนซึ่งเป็นคืนสุดท้ายของปี เป็นโอกาสที่ชาวเคลต์สำรวจดูโชคชะตาในอนาคต ชาวเคลต์ยังเชื่อว่าเป็นคืนที่วิญญาณบรรพบุรุษกลับมาเยี่ยมบ้านที่เคยอยู่ ต่อมาเมื่อชาวโรมันเข้าไปครองอำนาจบนเกาะอังกฤษ ได้เพิ่มค่านิยมโรมันเข้าในวันที่ 1 พฤศจิกายน โดยจัดให้เป็นวาระเฉลิมฉลองเทพโพโมนา (Pomona) ผู้เป็นเทพนารีแห่งผลไม้ และในที่สุดกลายเป็นวันฉลองการเก็บเกี่ยวตามค่านิยมโรมัน ถึงกระนั้นธรรมเนียมการจุดไฟกองใหญ่ตามแบบชาวเคลต์ยังคงปฏิบัติกันต่อมาในสกอตแลนด์และในแคว้นเวลส์จนถึงสมัยใหม่ ส่วนความคิดเรื่องผีที่จะมาหลอนหลอกผู้คน ก็ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของวันฮัลโลวีน แม้จะเบนไปในแง่สนุกสนานก็ตาม รวมทั้งการนำฟักทองผลโตๆ มาคว้านภายในให้กลวงสำหรับจุดเทียน และแกะสลักเปลือกหนาเป็นใบหน้าหน้าเกลียดน่ากลัว “เหมือนผี” ในทำนองใช้ “ผีหลอกๆ” ไล่ผีจริง

ศิลปะแบบโรมานเนสก์ได้สืบทอดและอนุรักษ์สัญลักษณ์และคำสอนจากลัทธิดรูอิดด้วย ดังปรากฏจำหลักไว้ในสถาปัตยกรรม เช่น ลวดลายพืชผักและต้นไม้แบบแปลกพิเศษ หรือการจำหลักใบหน้าคนในหมู่ใบไม้เป็นต้น โบสถ์คริสต์ใหญ่ๆ ในยุคกลางเช่น โบสถ์ที่เมืองชาร์เทรอะ (Chartres) ในฝรั่งเศส ตั้งอยู่บนพื้นที่ที่เคยเป็นเทวสถานของลัทธิดรูอิดมาก่อน ที่ที่คนเคยอยู่ในดุลยภาพกับธรรมชาติและที่มนอล้านึกเกี่ยวกับศาสนาเป็นไปตามจังหวะธรรมชาติบนพื้นโลก โบสถ์คริสต์จึงเหมือนมาสืบสานความศักดิ์สิทธิ์ของเทวสถานธรรมชาติของนักบวชดรูอิดในยุคโบราณ

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

รูปลักษณะหนึ่งที่มีมักจะพบเห็นเสมอในหมู่ประติมากรรม
จำหลักนูนบนกำแพงหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของโบสถ์ใหญ่ๆ ในยุโรป คือ
ใบหน้าคนหรือสัตว์แฝงตัวในกิ่งไม้ใบไม้ โดยมีกิ่งไม้ใบไม้ทะลุออกจาก
ปาก ตา จมูกหรือหู (ส่วนใหญ่จะทะลุออกทางปากมากกว่าแบบอื่น)
บางทีก็เห็นเพียงตาและจมูก ชาวอังกฤษเรียกรูปลักษณะแบบนี้ว่า
“Green Man” แปลตามตัวได้ว่า “มนุษย์สีเขียว” ที่เราอาจเรียกว่า
“มนุษย์พีช”



ธรรมเนียมการจำหลักใบหน้าคนในมวลใบไม้นั้น นิยมกันมา
นานแล้วในยุโรปภาคเหนือ ก่อนที่จักรวรรดิโรมันจะแผ่อำนาจไปถึง
ติลปะโรมันสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 1 มีรูปคนตัวจิ๋วเล่นอยู่ในหมู่กิ่งไม้
ใบไม้ หรือรูปครึ่งคนครึ่งใบไม้ รูปลักษณะแบบนี้จำหลักประดับเป็น
แถบยาวบนกำแพงวัดไปทั่วจักรวรรดิโรมันตั้งแต่ตุรกีไปถึงแถบลุ่ม

แม่น้ำไรน์ ยังเป็นแบบประดับในศิลปะอินเดียดั้งแต่ศตวรรษที่ 8 ในประเทศอังกฤษ ภาพมนุษย์พีชที่เก่าที่สุดอยู่ในศตวรรษที่ 12 ชาวยุโรปสร้างแบบใบไม้ที่ดูเหมือนหน้าคน แล้วต่อมาเปลี่ยนให้ใบไม้พุ่งออกจากปากคนเหมือนหนวดพีช รูปลักษณะหลังนี้เริ่มจำหลักเป็นครั้งแรกบนหินสุสานของนักบุญอาบร์ (Abre - ใกล้เมืองปัวติเยร์ - Poitiers ในฝรั่งเศส) หลังจากนั้นกลายเป็นแบบประดับแบบหนึ่งในศิลปะกอทิกของถิ่นนั้น

ในศิลปะเคลต์ ลวดลายหลักๆ คือรูปลักษณะสอดเกี่ยวไขว้กันไปอย่างซับซ้อน ที่มองดูคล้ายแบบการเจริญเติบโตของพืชพรรณ ลวดลายแบบนี้บางทีก็ปรับไปใช้ลือรูปร่างหน้าตาของสัตว์หรือของหัวคน ยังมีรูปลักษณะที่ดูแล้วเหมือนทั้งพืชและหัวคนพร้อมกัน ศิลปะแบบนี้สลายลงเมื่อชาวโรมันเข้ารุกรานแผ่นดินของชนเผ่าไกล ถึงกระนั้นศิลปินในยุคจักรวรรดิโรมันยังคงชื่นชอบลวดลายใบไม้ ภาพมนุษย์พีชรุ่นแรกๆ ลอกเลียนแบบมาจากเอกสารเขียนด้วยลายมือที่มีภาพจิตรกรรมน้อยประดับ สรรพสิ่งเหมือนได้สูญเสียอัตลักษณ์ของตนเพราะการปลอมแปลงตัวไปเป็นอีกสิ่งหนึ่ง คนแอบแฝงกายหลังพุ่มไม้ใบไม้ ส่วนใหญ่แสดงวิสัยทัศน์ที่หวาดกลัว ระวัง ความกลัวตายที่อาจสืบเนื่องมาจากความกลัวกาฬโรคที่ชาวยุโรปเรียกว่า “โรคดำมรณะ” ที่ทำให้ผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมากในยุคกลาง ทำให้มนุษย์พีชมีหน้าตาน่าเกลียดน่ากลัว และหากเรานึกถึงสภาพความเป็นอยู่ในยุคกลาง คนที่หลบๆ ซ่อนๆ หลังพุ่มไม้ อาจเป็นโจรหรือขโมยที่คอยหลอกหรือข่มขู่คน หรือเป็นนางไม้ในป่าที่ลือกันว่าชอบยั่วชวนให้ชายหลงติดกับ และคนก็ยังเชื่ออีกว่ามีวิญญาณถูกกักขังไว้ในลำต้นไม้ เพราะฉะนั้นความหวาดหวั่นจึงดูเหมือนฝังอยู่ในจิตสำนึกของคนยุคกลาง ต่อมาปรากฏหน้าตาแบบอื่นๆ ที่ลืออารมณ์ขัน นำยาเกรง หรือนำหมันไส้ เป็นต้น นอกจากนี้ใบอ่อนๆ ที่เพิ่งผลิใหม่นำความสุข ความ

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

กระป๋องกระดาษแก้วผู้ได้พบเห็น ทั้งๆ ที่เหล่าบาทหลวงพยายามเตือนให้ระวังตัว ว่าฤดูใบไม้ผลิเป็นฤดูที่ยั่วยวนตัณหา แต่น้อยคนนักอยากจะทำงุ่มง่ามออกเดินเล่นในป่าละเมาะเป็นคู่ๆ โดยเฉพาะในเดือนพฤษภาคม ปรากฏว่ามีมนุษย์พีชที่ดูเหมือนหนุ่มเจ้าชู้

ภาพมนุษย์พีชเต็มตัวมีน้อยมากแต่ก็มี เช่นเป็นไม้จำหลักพบที่โบสถ์เมืองแฮมเชียร์ (Hampshire) ในอังกฤษ เป็นต้น นอกจากนี้ใบหน้าคนแล้วยังมีใบหน้าของสัตว์ มองดูเหมือนแมว เสือหรือมังกร (อังกฤษใช้คำ "cat-masks" ที่แปลว่า "หน้ากากแมว") ไม่มีใครบอกได้ว่าทำไมจึงเกิดภาพ "มนุษย์พีช" ตัวอย่างที่เก่าแก่ที่สุดที่ตกทอดมาถึงเราอยู่ตามโบสถ์ ตามอาคารที่อยู่ส่วนตัวก็มีภาพมนุษย์พีชประดับด้วย แต่เนื่องจากอาคารที่อาศัยสมัยเก่าทรุดโทรมลงหรือถูกบูรณะตามยุคสมัยหลังๆ มากกว่า โบสถ์จึงยังยืนหยัดและแบกทรัพย์สินมรดกจากอดีตไว้ กล่าวได้ว่า ภาพมนุษย์พีชนั้นเป็นเสมือนรอยนิ้วมือของนายช่างจำหลักหินที่ทิ้งไว้ ไม่ปรากฏมีภาพมนุษย์พีชในงานเนรมิตศิลป์แบบอื่นๆ เช่น ไม่มีภาพมนุษย์พีชปรากฏเป็นเนื้อหาในศิลปะการทำการกระจกสี เป็นต้น

นายช่างอาจจำหลักโดยตรงลงบนหินตรงนั้นเลย เช่น บนหินก้อนใหญ่ที่วางทับหัวเสา หรือบนกำแพงด้านนอกของตัวอาคารโบสถ์ แต่ก็มีที่จำหลักบนก้อนหินในโรงงานก่อนแล้วนำไปติดตั้งที่หลังตามที่เหมาะสมไว้ ฝีมือจำหลักจะพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ เพิ่มรายละเอียด แทรกนกตัวเล็กๆ หรือระรอกหรือสัตว์อื่นเข้าไปด้วย และเน้นความเหมือนจริงมากที่สุด ใบไม้กิ่งไม้ของประติมากรรมโดยรอบก็ดูมีชีวิตชีวาสมจริงทีเดียว ส่วนใหญ่แล้ว แบบที่สวยงามที่สุดมักเป็นแบบที่ชั่วร้ายที่สุด มองดูน่าเกลียดน่ากลัวที่สุด แต่ทำขึ้นอย่างประณีตมีศิลป์ อีกอย่างหนึ่ง เราต้องไม่ลืมด้วยว่าโบสถ์ยุคกลางนั้นดั้งเดิมมีสีทาที่รูปปั้นและประติมากรรมจำหลักที่เป็นแถบยาวบนกำแพง เป็นสีเขียว สีทองและสี

อื่นๆ อีก คนยุคกลางดูเหมือนจะชอบสีส้มสดๆ แต่ดูเหมือนว่าสีเขียวจะเป็นสีที่เด่นที่สุด เป็นสีที่ชาวตะวันตกชอบด้วยสัญลักษณ์ เพราะเป็นสีของธรรมชาติ อย่างไรก็ตามก็ดี ฮิลเดกาาร์ท (Hildegard of Bingen ค.ศ.1098-1179) เคยเขียนระบุความหมายของ "viriditas" ในภาษาลาตินว่าเป็น "the greening of the soul" (ในความหมายว่า จิตวิญญาณเปลี่ยนคล้อยตามสีธรรมชาติ หรือเข้าใกล้จิตและมีพฤติกรรมตามธรรมชาติ) และจะมาเป็นความหมายอีกนัยหนึ่งของ "มนุญย์พีช"⁽¹⁾

ปฏิทินต้นไม้ตามตำราอู๊ด

สำหรับชาวเคลต์ ต้นไม้เป็นแกนตั้งที่เชื่อมสามโลก คือ โลกใต้ดิน โลกมนุษย์กับโลกสวรรค์ รากของต้นไม้ที่กระจายออกอย่างได้สัดส่วน คือต้นตระกูล อดีตและอนาคตของคน นักบวชอู๊ดผู้มีความรู้เกี่ยวกับต้นไม้ เป็นผู้เลือกต้นไม้มาปลูกเป็นวงล้อมอย่างมีระเบียบระบบ กำหนดอาณาเขตของป่าศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นเทวสถานของเหล่าอู๊ด เป็นที่ประกอบพิธีกรรมต่างๆ ของชาวเคลต์ ต้นไม้ที่จะนำมาปลูกนั้นถือว่าเป็นต้นไม้สำคัญที่สุดที่มีคุณสมบัติเลิศ⁽²⁾ มีเจ็ดต้นเจ็ดชนิด ปลูกเรียงกันตามลำดับดังนี้ 1) Birch [สกุล Betula papyrifera] 2) Alder [สกุล Alnus] 3) Willow [สกุล Salix] 4) Oak tree [สกุล Quercus] 5) Holly [สกุล Ilex aquifolium] 6) Hazel tree [สกุล Corylux avellana] 7) Apple tree [สกุล Malus หรือ Malus pumila] ลำดับก่อนหลังของต้นไม้เหล่านี้ ตรงกับ "วงจรรการผลิตออกผลตามธรรมชาติ" ที่เริ่มตั้งแต่วันที่ดวงอาทิตย์โคจรข้ามเส้นศูนย์สูตร ที่ทำให้โลกมีกลางวันยาวเท่ากับกลางคืน (มีสองครั้งในหนึ่งปี) คือวสันตวิษุวัตและศารทวิษุวัตซึ่งเป็นวันเก็บผลแอปเปิล

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

ด้วย ยกเว้นต้น Birch ที่แตกกิ่งใหม่ในระหว่างปลายปีถึงต้นปี ถือกันว่าต้นแอปเปิลเป็นต้นไม้ “ผู้ดี” ที่สุด ต้นไม้เหล่านี้มีความหมายพิเศษอย่างไรนั้น โปรดดูต่อไปข้างล่างนี้ บนต้นไม้จะมีการสักตัวอักษรศักดิ์สิทธิ์ เป็นสัญลักษณ์ลึกลับแบบโบราณ

ชื่อต้นไม้แต่ละต้นในภาษาของชาวเคลต์ยังมาเป็นตัวอักษรสระหรือพยัญชนะในระบบอักษรของชนชาวเคลต์ ที่ประกอบด้วยพยัญชนะ 13 ตัว และสระอีก 5 ตัว “อักษรแต่ละตัวมาจากอักษรตัวแรกของชื่อต้นไม้” ขนบการมีต้นไม้-อักษรนี้ย้อนหลังกลับไปได้ไม่ต่ำกว่าหลายพันปี ไม่มีผู้ใดสามารถเจาะจงได้ว่ามีตั้งแต่เมื่อใดและใครเป็นผู้เริ่มขึ้น เหล่านักบวชดรูอิดในยุคสองสามศตวรรษก่อนจักรวรรดิโรมัน สามารถถอดรหัสอักษรได้ และเข้าใจในที่สุดว่าแต่ละอักษรมาจากชื่อต้นไม้ต้นหนึ่ง ตั้งแต่นั้นหลายภาษารับไปใช้หรือเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบอักษรสมัยใหม่ เช่น ในระบบอักษรไอร์แลนด์ที่ยังคงเห็นชัดเจนว่า อักษรแต่ละตัวคืออักษรแรกของชื่อต้นไม้ มียกเว้นเพียงไม่กี่ตัวอักษรเท่านั้น⁽³⁾

พยัญชนะ 13 ตัวในภาษาเคลต์ ตรงกับเดือน 13 เดือนตามระบบจันทรคติที่กำหนดว่าแต่ละเดือนมี 28 วัน ส่วนสระทั้ง 5 ตัว เชื่อมโยงไปถึงฤดูกาลที่แยกเดือนทั้งหมดเป็นกลุ่มฤดูหนึ่งฤดูใด เลข 13 บอกจำนวนครั้งที่ดวงจันทร์เต็มดวงในหนึ่งปี เลข 15 เป็นตัวเลขของจันทรเทพ (หมายถึงวันที่ดวงจันทร์เต็มดวง) ต้นไม้แต่ละต้นยังตรงกับตัวเลขเฉพาะตัวเลขหนึ่ง เป็นที่รู้กันว่า ระบบตัวเลขในอารยธรรมโบราณและจนถึงปัจจุบัน มีความสำคัญมากเพียงใดในการถอดรหัสความลึกลับ หรือในการอธิบายจำกัดความที่ชัดเจนที่สุด เพราะการใช้ภาษาแบบอื่นอาจทำให้สับสนได้เสมอ ตัวเลขจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญมากในระบบภาษาเคลต์ (การถอดรหัส DNA ที่ต้องใช้ตัวเลขเข้ามาช่วยจึงเป็นตัวอย่างที่วิเศษชัดเจนที่สุดยิ่งกว่า

คำอธิบายใดๆ) ปฏิทินดรูอิดที่แบ่งออกเป็น 13 เดือนดังกล่าว เกี่ยวโยงไปถึงต้นไม้ 13/14 ประเภท ที่รวมต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ 7 ชนิดที่กล่าวมาข้างต้น และต้นไม้อื่นอีก 7 ชนิด จำนวนต้นไม้ที่มีเพิ่มขึ้นหนึ่งชนิดนั้น เพราะต้น Willow กับต้น Blackthorn (สกุล Prunus spinosa) ถูกจัดให้ร่วมเดือนเดียวกัน ในฐานะที่มีบทบาทคล้ายกันมากในพิธีกรรมเกี่ยวกับเวทมนตร์คาถาต่างๆ ต้นไม้ที่เพิ่มเข้ามาคือ 8) Service tree ชนิดหนึ่ง [สกุล Sorbus] 9) Ash [สกุล Fraxinus] 10) Hawthorn [สกุล Crataegus] 11) Vine [สกุล Vitis vinifera] 12) Ivy [สกุล Hedera helix] 13) Reed [สกุล Arundo donax] และ 14) Elder tree [สกุล Sambucus]

ในที่สุดปฏิทินชาวเคลต์ จัดเป็น 13 เดือนดังนี้

ระยะเวลาของเดือน	ชื่อต้นไม้ประจำเดือน	เลขรหัสประจำต้นไม้
24 ธันวาคม - 21 มกราคม	Birch	5
21 มกราคม - 15 กุมภาพันธ์	Service tree	14
16 กุมภาพันธ์ - 17 มีนาคม	Ash	13
18 มีนาคม - 14 เมษายน	Alder	8
15 เมษายน - 12 พฤษภาคม	Willow คู่กับ Blackthorn	16
13 พฤษภาคม - 9 มิถุนายน	Hawthorn	ไม่มีรหัสตัวเลขประจำต้นไม้ เนื่องจากตรงกับเดือนของการชำระล้างตนให้บริสุทธิ์
10 มิถุนายน - 7 กรกฎาคม	Oak Tree	12

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

8 กรกฎาคม - 4 สิงหาคม	Holly	11
5 สิงหาคม - 1 กันยายน	Hazel Tree คู่กับ Apple	9
2 กันยายน - 29 กันยายน	Vine	6
30 กันยายน - 27 ตุลาคม	Ivy	10
28 ตุลาคม - 24 พฤศจิกายน	Reed	7
25 พฤศจิกายน - 22 ธันวาคม	Elder tree	15

ตามตารางการแบ่งวันเดือนนี้ มีหนึ่งวันขาดหายไปในเดือนที่ 13 คือวันที่ 23 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันที่กลางวันและกลางคืนยาวเสมอกันในฤดูหนาว และหลังจากวันนั้นแสงสว่างลดน้อยตามลำดับในแต่ละวัน

ส่วน สระ ในระบบอักษรของชาวเคลต์ มี 5 ตัวที่ตรงกับชื่อที่ใช้เจาะจงแต่ละฤดูกาลในภาษาเคลต์ (คำในวงเล็บ) โดยมีระยะขึ้นปีใหม่ที่ได้รับเกียรติจัดเป็นฤดูเทศกาลพิเศษเพิ่มขึ้น แต่ละฤดูก็มีต้นไม้ตัวแทนของแต่ละฤดูเช่นกัน ชื่อต้นไม้ข้างล่างนี้ให้ไว้เป็นภาษาอังกฤษเท่านั้นเพื่อความกระชับรัด

1. เทศกาลปีใหม่ (Ailim) ตรงกับสระ A เป็นฤดูของต้น Spruce (สกุล *Picea abies*) ต้นไม้นี้มีรหัสตัวเลขประจำต้นคือ 1
2. ฤดูใบไม้ผลิ (Onn) ตรงกับสระ O เป็นฤดูของต้น Furze (สกุล *Ulex*) ต้นไม้นี้มีรหัสตัวเลขประจำต้นคือ 4
3. ฤดูร้อน (Ur) ตรงกับสระ U เป็นฤดูของต้น Heather (สกุล *Erica* หรือ *Daboecia*) ต้นไม้นี้มีรหัสตัวเลขประจำต้นคือ 5
4. ฤดูใบไม้ร่วง (Eadda) ตรงกับสระ E เป็นฤดูของต้น Poplar (สกุล *Populus*) สีขาว ต้นไม้นี้มีรหัสตัวเลขประจำต้นคือ 2

5. ฤดูหนาว (Idho) ตรงกับสระ I เป็นฤดูของต้น Yew (สกุล Taxus) ต้นไม้ที่ไม่มีรหัสตัวเลขประจำต้นคือ 3

ส่วนการกำหนดต้นไม้ประจำแต่ละวันในสัปดาห์ เป็นดังนี้

วันอาทิตย์ เป็นวันของต้น Birch

วันจันทร์ เป็นวันของต้น Willow

วันอังคาร เป็นวันของต้น Holly

วันพุธ เป็นวันของต้น Hazel Tree และต้น Ash ด้วยกัน

วันพฤหัสบดี เป็นวันของต้น Oak Tree

วันศุกร์ เป็นวันของต้น Apple Tree

วันเสาร์ เป็นวันของต้น Alder

ปฏิทินชาวเคลต์อีกแบบหนึ่ง ระบุต้นไม้สำคัญที่สุดสี่ต้น ประจำอยู่ ณ สี่ทิศ ทำหน้าที่เหมือนเป็นผู้ควบคุมวัฏจักรชีวิตให้ดำเนินไปในดุลยภาพ เริ่มจากทิศตะวันออก เป็นตำแหน่งของต้น Olive tree (สกุล Eleagnus) ต้นมะกอกฝรั่งเป็นสัญลักษณ์ของความสมดุลและความฉลาดสุขุม ทิศใต้เป็นตำแหน่งของต้น Beech ถือกันว่าเป็นสัญลักษณ์ของความอดทนและความรู้จักกระหมัดกระแห่ม ทิศตะวันตกเป็นตำแหน่งของต้นโอ๊ก (Oak tree) ต้นโอ๊กเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่พักพิงของต้น Mistletoe (ต้นกาฝากที่ชาวเคลต์หลงใหลกันมาก ว่าเป็นสัญลักษณ์ของพลังแสงอาทิตย์) ต้นโอ๊กเองเป็นสัญลักษณ์ของความยั่งยืน ของอำนาจ ความยุติธรรมและชนบประเพณี ทิศเหนือเป็นตำแหน่งของต้น Birch ที่เป็นสัญลักษณ์ของความอดทน ของการสู้ไม่ถอย แม้ลักษณะลำต้นจะดูเปราะบาง แต่ต้นไม้ไม่มีความทนทานเป็นเลิศและจะเบิกบานสวยงามในกลางฤดูร้อน

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

การจัดระบบปฏิทินอาจมีหลายแบบในหมู่ชนเผ่าเคลต์และการเลือกต้นไม้ก็อาจไม่ตรงกันเสมอไป คงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ชนเผ่าไปตั้งถิ่นฐานอยู่ เช่น ชาวเคลต์ที่ตั้งถิ่นฐานในไอร์แลนด์มิได้กล่าวถึงต้นมะกอกเลย เพราะต้นมะกอกไม่ขึ้นในภาคเหนือที่อากาศหนาวจัดเกินไป สิ่งที่เป็นจุดยืนอย่างมั่นคงคือความผูกพันกับต้นไม้ เราเห็นชัดเจนว่า ต้นไม้เข้าไปประจำในชีวิตทุกวันของชาวเคลต์ จนอาจพูดได้ว่าเป็นกลไกที่ทำให้วงจรชีวิตหมุนไปๆ นอกจากที่ระบุมาข้างบน ยังมีต้นไม้อื่นๆ อีกในบริบทอื่น ต้นไม้แต่ละต้นแต่ละชนิด อาจมีความหมายต่อชาวเคลต์แต่ละเผ่าไม่เหมือนกันและที่โยงเป็นนัยความหมายสัญลักษณ์ต่างๆ กันไป เช่น เป็นต้นไม้แห่งชีวิต ต้นไม้แห่งความรู้ ต้นไม้แห่งการทำนาย ต้นไม้แห่งชีวิตนิรันดร ต้นไม้แห่งกาพย์กลอน เป็นต้น

ต้นไม้แต่ละต้นมีธรรมชาติวิสัยเฉพาะตัวเหมือนที่คนมีนิสัยใจคอต่างๆ กัน คุณสมบัติของต้นไม้แต่ละชนิดเปรียบได้กับคุณสมบัติของคน เหล่าค Druid เรียนรู้และสังเกตต้นไม้เป็นประจำ จนทำให้พวกเขา รู้พฤติกรรมของต้นไม้ ว่าต้นนั้นต้นนี้มีความประพฤติดังไรในช่วงไหนของปี ความรู้จากประสบการณ์โดยตรงดังกล่าว ได้มาเป็นภูมิหลังสำหรับการทำนายทายทักอุปนิสัยของคน ในทำนองเดียวกับการดูดวงตามตำราโหราศาสตร์ แต่ชนบ Druid มิได้ยึดดวงดาวเป็นฐานพิจารณาพิจารณาชะตาของคน แต่ใช้ต้นไม้เป็นฐานความรู้ เพราะตระหนักแล้วว่าคนกับต้นไม้สะท้อนให้เข้าใจซึ่งกันและกันได้ แต่ละคนจึงมีต้นไม้ที่ตรงกับธรรมชาตินิสัยของเขา และการที่ใครชอบต้นไม้ใดมากกว่า รูปร่างแบบใดของกิ่งไม้ ใบไม้ ดอกไม้ หรือสีกลิ่นที่เกี่ยวกับต้นไม้พืชพรรณทั้งหลาย ก็เป็นข้อมูลบอกอุปนิสัยของคนได้เช่นกัน การเลือกต้นไม้ในแง่หนึ่งเหมือนเราเลือกซื้อเสื้อผ้า เราย่อมเลือกสิ่งที่เราใส่ได้เหมาะกับเรา ที่จะทำให้เราสวยขึ้น เหมือนกับที่วิธีการกิน อาหารที่กิน

บอกอุปนิสัยใจคอของผู้กิน วิธีการแต่งตัวของแต่ละคนก็สื่อให้เห็นนิสัยของคนนั้น รูปลักษณ์ของต้นไม้ กิ่งไม้ที่เราชอบและถูกใจมากกว่าต้นไม้ใด ก็อาจเผยให้เราเข้าใจสภาพจิตของเราเอง ว่าเรามีความคิด ความหวังอย่างไรโดยที่บางทีเราเองยังเจาะจงไม่ถูกนัก เหมือนผู้ที่ตัดต้นไม้บ็อนไซ เขาพยายามตัดมันตามความคิด ตามความอุดมการณ์ความงามของเขาที่เขาต้องการถ่ายทอดเป็นแบบให้ประจักษ์กับบ็อนไซต้นนั้น เพราะฉะนั้นคนจึงพูดกันว่าบ็อนไซของใคร บอกนิสัยของคนนั้น จะเห็นว่าทุกอย่างเป็นแง่คิดได้ทั้งนั้นถ้าเพียงแต่เราอยากจะทำ และผู้ที่รู้จักคิดและมองสิ่งที่คนอื่นมองข้าม จึงเป็นผู้ที่ลุ่มลึกกว่าคนอื่น ๆ⁽⁴⁾

ต้นไม้ประจำดวงกำเนิดในความเชื่อของชาวเคลต์

ชาวเคลต์ เชื่อกันมาว่า คนแต่ละคนมีต้นไม้ประจำดวงกำเนิด ต้นไม้นั้นเป็นเหมือนเทพหรือนางฟ้าผู้ดูแลแต่ละคน เป็นผู้อุปถัมภ์ เป็นแหล่งสะสมพลังที่คนนั้นต้องการในการดำรงชีวิต สำหรับชาวเคลต์สมัยก่อน ชาวตะวันตกสมัยนี้ หรือผู้คนที่อาศัยอยู่ในเขตหนาวเขตอบอุ่นที่มีต้นไม้พันธุ์เดียวกัน อาจอาศัยตำรา “ต้นไม้ประจำดวงกำเนิด” ของชาวเคลต์ เพื่อหาต้นไม้ประจำดวงของตนเอง และเมื่อรู้ว่าต้นไม้ประจำดวงคือต้นอะไร ก็อาจไปทำความรู้จักกับต้นไม้นั้นได้บ่อยๆ เท่าที่ต้องการ หรืออาจไปหามาปลูกมาเลี้ยงไว้ที่บ้านก็คงจะดียิ่ง

ในความเป็นจริง ดวงกำเนิดของแต่ละคนเจาะจงการ “เลือก” ในชีวิตผู้นั้นโดยที่ผู้นั้นอาจไม่รู้ตัวเลย ในโลกทัศน์ของชาวเคลต์ วันแต่ละวัน แต่ละเวลาในปีหนึ่งๆ โฉมหน้าของดวงจันทร์แต่ละลักษณะ ตรงกับต้นไม้หนึ่ง หรือพูดอีกนัยหนึ่งได้ว่า วันเวลานั้นปรากฏบนพื้นโลกใน

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

รูปของต้นไม้ ระบบนี้ทำให้สามารถโยงต้นไม้หนึ่งกับแต่ละโอกาส แต่
ละเทศกาล และต้นไม้ก็เป็นพยานรู้เห็นของเหตุการณ์มาแต่ไหนแต่ไร
แล้ว

วัฏจักรต้นไม้ตามคติของเหล่านักบวชดรูอิดนั้นจัดแสดงเป็น
รายชื่อต้นไม้ต่อด้วยระยะเวลาที่ต้นไม้เหล่านั้นมีพฤติกรรมสูงสุด
พฤติกรรมในนี้หมายถึงปฏิกิริยาของต้นไม้ การแสดงออกของ
กิ่งก้านสาขาและของใบ (หากนึกเทียบกับสัตว์ ฤดูผสมพันธุ์คงจะเป็น
ฤดูที่สัตว์มีพฤติกรรมสูงสุด) ผู้ที่เกิดในช่วงเวลาที่ต้นไม้หนึ่งมี
พฤติกรรมธรรมชาติสูงสุด ผู้นั้นมีต้นไม้เป็น "ต้นไม้อุปถัมภ์" การ
แบ่งระยะเวลาตามคตินี้ ไม่ตรงกับโหราศาสตร์ที่แบ่งเป็นสิบสอง
จักรราศี เพราะมิได้ยึดดวงดาวเป็นหลัก ระยะเวลาในหนึ่งปีถูกแบ่ง
ละเอียดย่อยลงไปถึง 35 ระยะเวลา มีต้นไม้ประจำดวงกำเนิด 12 ชนิด
เพราะฉะนั้นต้นไม้ 1 ใน 12 ชนิดนี้จึงมีอิทธิพลต่อดวงกำเนิดของคน
สามคน นักบวชดรูอิดสามารถอ่านอุปนิสัยใจคอของผู้เกิดตาม
ระยะเวลาเหล่านี้โดยผ่านทางความรู้สึกซึ่งที่พวกเขาเกี่ยวข้องกับต้นไม้ใน
แต่ละระยะ เหมือนที่หมอดูทั้งหลายสามารถบอกได้ ไม่ว่าจะยึด
ดวงดาวเป็นหลัก หรือเส้นลายมือ ลายเท้าเป็นหลัก

เราสรุปเป็นตารางตามวันเวลาก่อนหลังในปฏิทินได้ดังนี้

ผู้เกิดระหว่างวันที่	ต้นไม้อุปถัมภ์
2 มกราคม - 11 มกราคม	Fir tree
12 มกราคม - 24 มกราคม	Linden tree
25 มกราคม - 3 กุมภาพันธ์	Birch
4 กุมภาพันธ์ - 8 กุมภาพันธ์	Poplar
9 กุมภาพันธ์ - 18 กุมภาพันธ์	Olive tree
19 กุมภาพันธ์ - 29 กุมภาพันธ์	Pine tree

วารสารยุโรปศึกษา

1 มีนาคม - 10 มีนาคม	Chestnut tree
11 มีนาคม - 20 มีนาคม	Beech
21 มีนาคม - 31 มีนาคม	Oak tree
1 เมษายน - 10 เมษายน	Hazel tree
11 เมษายน - 20 เมษายน	Maple
21 เมษายน - 31 เมษายน	Apple tree
1 พฤษภาคม - 14 พฤษภาคม	Fir tree
15 พฤษภาคม - 24 พฤษภาคม	Linden tree
25 พฤษภาคม - 3 มิถุนายน	Birch
4 มิถุนายน - 13 มิถุนายน	Poplar
14 มิถุนายน - 24 มิถุนายน	Olive tree
25 มิถุนายน - 4 กรกฎาคม	Pine tree
5 กรกฎาคม - 14 กรกฎาคม	Chestnut tree
15 กรกฎาคม - 25 กรกฎาคม	Beech
26 กรกฎาคม - 4 สิงหาคม	Oak tree
5 สิงหาคม - 13 สิงหาคม	Hazel tree
14 สิงหาคม - 23 สิงหาคม	Maple
24 สิงหาคม - 2 กันยายน	Apple tree
3 กันยายน - 12 กันยายน	Fir tree
13 กันยายน - 23 กันยายน	Linden tree
24 กันยายน - 3 ตุลาคม	Birch
4 ตุลาคม - 13 ตุลาคม	Poplar
14 ตุลาคม - 23 ตุลาคม	Olive tree
24 ตุลาคม - 11 พฤศจิกายน	Pine tree
12 พฤศจิกายน - 21 พฤศจิกายน	Chestnut tree
22 พฤศจิกายน - 1 ธันวาคม	Beech
2 ธันวาคม - 11 ธันวาคม	Oak tree

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

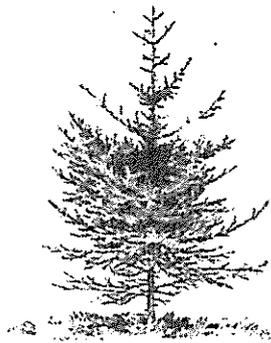
12 ธันวาคม - 22 ธันวาคม	Hazel tree
23 ธันวาคม - 1 มกราคม	Maple

ต้นไม้ 12 ชนิดนี้ มีต้นไม้ 6 ชนิดที่อยู่ในรายชื่อต้นไม้ประจำวัน ประจำเดือนที่กล่าวมาแล้วข้างต้น มีอีก 6 ต้นที่เพิ่มเข้ามาคือ ต้น Fir tree (สกุล Abies) Linden tree (สกุล Tilia) Olive tree (สกุล Eleagnus) Pine tree (สกุล Pinus) Beech (สกุล Fagus) และต้น Maple (สกุล Acer) ต้นไม้ประจำดวงกำเนิดไม่ตรงกับต้นไม้ประจำวันเสมอไป เพราะตัวกำหนดการเลือกต้นไม้แตกต่างกัน ต้นไม้ประจำวันกำหนดตามระยะเวลาการออกดอกออกผล ส่วนต้นไม้ประจำวันกำเนิดยึดพฤติกรรมของต้นไม้เป็นหลัก ฤดูออกดอกออกผลอาจนับเป็นพฤติกรรมสำคัญอย่างหนึ่งของต้นไม้ แต่พฤติกรรมของต้นไม้ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะการออกดอกออกผลเท่านั้น ในจำนวนต้นไม้ทั้งหมดของเหล่าดรูอิด มีต้นไม้ห้าชนิดนี้ ที่ปรากฏเสมอในทุกบริบท คือต้น Birch, Willow, Oak tree, Hazel tree และ Apple ทั้ง 5 ชนิดนี้อยู่ในหมู่ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ ที่ประกอบกันเป็นปากศักดิ์สิทธิ์ หรือ เทวสถานของเหล่าดรูอิด

ต้นไม้ประจำดวงกำเนิด 12 ชนิดนี้มีอิทธิพลอย่างไรต่อผู้ที่เกิดภายใต้ "ไม้" ต้นไม้นั้น ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้แต่ละต้นในสิบสองชนิดนี้ยังปรากฏชัด และสืบทอดต่อมาในสมัยหลังๆ หรือคล้อยจองกับความเชื่อในชนเผ่าอื่นๆ โดยเฉพาะในตำนานกรีกโรมันแต่ละเรื่องมักเกี่ยวกับต้นไม้ต้นใดต้นหนึ่งเสมอ ในที่นี้สรุปได้เพียงสั้นๆ เกี่ยวกับต้นไม้ 12 ชนิดข้างต้นที่กุมดวงตามความเชื่อของชาวเคลต์

sapin / fir tree เป็นต้นไม้ที่ไทยเราค้นเคยว่าเป็นต้นคริสต์มาส อยู่ในสกุล Abies สูงได้ถึงยี่สิบกว่าเมตร และมีอายุยืนได้ถึง 500 ปี เป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ ของการเกิดใหม่ ซึ่ง

เห็นได้ชัดจากการที่มันคงเขียวชะอุ่มอยู่เสมอแม้ในยามที่อากาศมีด
สลับและหนาวจัดโดยเฉพาะในภูมิภาคเหนือของโลก เพราะเช่นนี้ชาว
เคลต์ถือว่าต้นไม้เป็นสัญลักษณ์ของความหวัง ของพลังแสงสว่างที่จะ
พบใหม่ใหม่อยู่เสมอเหนือความมืดมนอนธการ เป็นภาพลักษณ์ของ
ชีวิตที่สามารถคงอยู่ตลอดไป แม้ความตายมาพราก แต่ชีวิตยังคงอยู่ ผู้
ที่ไปนั่งภาวนาหรือนั่งสมาธิใกล้ต้นคริสต์มาส จะได้รับพลังเสริม
กำลังใจ พลังที่จะผลักดันให้ผู้นั้นก้าวต่อไปในวิถีชีวิตของเขาด้วย
ความหวัง



Fir Tree
(www.umext.maine.edu)

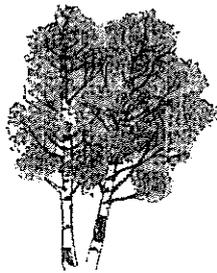
tilleul / Linden tree เป็นต้นไม้ใหญ่ที่งามมากต้นหนึ่ง ใน
สกุล Tilia สูงได้ถึง 20 เมตร สำหรับชาวเคลต์ ต้น Linden tree เป็น
สัญลักษณ์ของคุณธรรมที่เห็นแก่ความสุขของคนอื่นสำคัญกว่าของ
ตนเอง ชาวเคลต์เชื่อกันว่า ได้กึ่งก้านหรือได้ร่มเงาของต้นไม้นี้ เราอาจ
ได้รู้ความจริง เพราะนางไม้ที่อยู่ประจำต้นไม้นี้ จะเป็นผู้เป่าบอกให้รู้
เป็นกระแสดลมที่พัดผ่านกิ่งและใบ เพราะฉะนั้นการไปนั่งภาวนาใต้
ต้นไม้นี้ คนจะเข้าถึงความจริงในอิตตาแห่งตน เห็นชะตากรรมของตน

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์



Linden tree
(www.theoi.com)

bouveau / birch เป็นต้นไม้ในสกุล *Betulus* สูงได้เกิน 20 เมตร แตกกิ่งตอนปลายปีถึงต้นปี จึงเป็นต้นไม้ต้นแรกในวงจรของปี และเป็นสัญลักษณ์การเริ่มวัฏจักรชีวิต สื่อถึงแสงสว่างที่จะเพิ่มขึ้นตามลำดับและขับไล่ความมืดมนออกไป เป็นหนึ่งในต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ 7 ต้น เป็นต้นไม้งามมากต้นหนึ่ง ดอกเป็นพู่ห้อยลงรวมดอกกระจิดริด ซ้อนกันเป็นช่อยาวประมาณ 5 ซม. ต้นไม้ชนิดนี้ชาวเคลต์ถือว่า ต้นไม้แห่งปัญญาที่ฉลาดสุขุม หรือเป็นภาพลักษณ์ของความรู้ ผู้ที่มีต้นไม้ชนิดนี้อุปถัมภ์ มักเป็นผู้ที่รู้จักพูด สามารถพูดเรื่องยากๆ ด้วยคำง่ายๆ ที่ทำให้ทุกคนเข้าใจ ที่อาจช่วยคลี่คลายปัญหาข้างเคียงลงได้ ในค่านิยมปัจจุบัน การมีต้นไม้ชนิดนี้ในสวนจะช่วยสร้างบรรยากาศที่สงบให้กับบ้าน สีเขียวอ่อนๆ ของต้นไม้ทำให้สบายตาและสบายใจ ใบไม้ระริกไหวเสมอในสายลม จึงเป็นการดีที่จะนั่งสมาธิ หรือแม้เพียงไปยืนพักใต้ต้นไม้



Birch
(www.cofnod.org.uk)

peuplier / poplar ในสกุล Populus ต้นไม้สูงได้ถึงยี่สิบเมตร ใบระริกไหวเสมอ อาจพูดได้ว่าทำให้ได้ยินเสียงลมหายใจของต้นไม้ตลอดเวลา จึงเป็นภาพลักษณ์ของชีวิตที่ดำเนินต่อมิได้หยุดหย่อนโดยเฉพาะเมื่อเทียบกับต้นไม้อื่นๆ ที่ดูทึบกว่าหนักกว่าจนเหมือนแน่นิ่งไร้ชีวิตชีวา สำหรับนักบวชตรูอิต ต้นไม้นี้เป็นสัญลักษณ์ของวัยชราของคนเหมือนลีโปไม้ที่ออกขาวๆ ขนบโบราณในยุโรปถือว่าต้นไม้นี้เป็นต้นไม้ของโลกภพอื่น เป็นภาพลักษณ์ของความทรงจำ วัฏจักรของวิญญาน เน้นย้ำความเศร้าสุดเพราะการตายจากไป เชื่อกันว่าต้นไม้เก็บความทรงจำของโลกที่ผ่านมาและอนาคตที่กำลังมา ไม่ว่าจะไปอยู่ที่ไหน ต้นไม้เป็นผู้นำความหวังและสัญญาของการฟื้นตัวใหม่ ความหมายดังกล่าวมากระตุ้นให้ผู้ที่เป็นังสมาธิได้ต้นไม้ค้นพบความทรงจำที่แท้จริง ที่คือการลืมสิ่งไร้สาระไม่เป็นแก่นสารทั้งหลายเสีย



Poplar
(www.allrefer.com)

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

olivier / olive tree ต้นมะกอก (ฝรั่ง) อยู่ในสกุล Eleagnus เป็นต้นไม้ที่มีอายุยืนนานหลายศตวรรษทีเดียว และสูงได้ถึงสิบเมตร ลือการผ่านชีวิตขั้นสุดชีวิตน่านับการแล้ว จึงเป็นภาพลักษณ์ของพลังที่สามารถเอาชนะทุกอย่างเพื่อให้ได้สันติภาพ ความสงบสุขมาครอบครอง ผู้ใดมีต้นมะกอกเป็นต้นไม้อุปถัมภ์ย่อมได้พลังเพิ่มพูนจากต้นไม้เข้าไปช่วยเสริมความกล้าหาญและความแน่วแน่ของจิตใจ



Olive Tree
(www.altcancer.com)

pin / pine tree เป็นต้นไม้ในสกุล Pinus ไม่ว่าจะเป็นชนิดสนป่าและสนทะเล ขึ้นทั่วไปในยุโรป เป็นต้นไม้สง่างาม ผู้นำแสงสว่างและความอบอุ่น เป็นต้นไม้ที่เหมือนคนอารมณ์ดียิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นต้นไม้ที่ทนลมทนแดดทนหิมะ ชาวเคลต์ตั้งฉายาให้ว่า เป็น "ต้นไม้ไฟ" ซึ่งตรงกับความจริงอีกข้อหนึ่งว่า สมัยก่อนคนใช้ยางสนนี้ทาคบไม้จนชุ่มก่อนแล้วจึงจุดเป็นคบเพลิง การไปนั่งใต้ต้นสน โดยเฉพาะต้นสนฉัตร นั่งภาวนาหรือนั่งสมาธิโดยไม่ปล่อยตัวปล่อยใจให้เรื่อยเรื่อยไร้แก่นสาร ถือเป็นกุศโลบายอย่างหนึ่ง

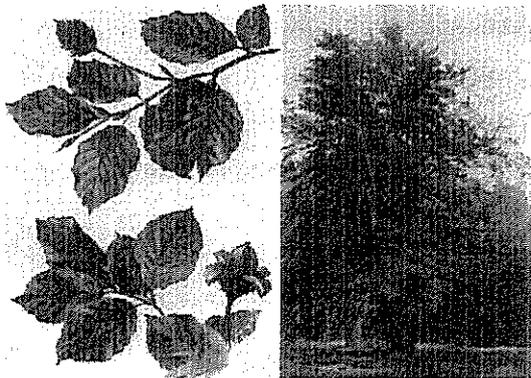
châtaignier / chestnut tree (ต้นเกาลัด) เป็นต้นไม้ในสกุล Castanea เป็นต้นไม้ที่นักบวชจากเอเชียตะวันออกเฉียง (โดยเฉพาะจากประเทศลิเบีย) นำเข้าฝรั่งเศสและกระจายไปทั่วยุโรป ต้นไม้นี้ได้ช่วยชีวิตชาวบ้านชาวเมืองไว้มากในยุคที่เกิดทุรกันดานเมื่อข้าวยาก หมากรแพง ผลเกาลัดเป็นอาหารของทั้งคนและสัตว์ ใบเกาลัดมีหยักแหลมหลายหยัก ทำให้ชาวเคลต์เปรียบต้นไม้นี้ว่าเป็นนักรบผู้ซื่อสัตย์ ผู้ไม่ตาย ต้นเกาลัดในที่สุดสื่อนัยความถาวรของบัญญัติแห่งสวรรค์ ความยุติธรรมของเทพเจ้าและของคน และยังเป็นสัญลักษณ์ของความจริง ความเข้มแข็งและความเอื้อเฟื้อ ผู้ที่มีต้นเกาลัดอุปถัมภ์ตามดวงกำเนิด เมื่อไปนั่งสมาธิใต้ต้นไม้นี้ จะพบความสมดุลระหว่างความคิดและการกระทำ ที่ช่วยให้เขาพบดุลยภาพในชีวิตสังคม เพราะธรรมชาติของคนที่เกิดตามดวงนี้ ใฝ่หาความสมบูรณ์สูงสุดที่ไร้ที่ติใดๆทั้งสิ้น และผลึกความตั้งใจของตนเองไกลเกินหน้าคนอื่น ๆ ในบริบทนี้ อาจทำให้คนในดวงนี้เป็นนักวิจารณ์ที่ไม่ไว้หน้าใครที่น้อยคนนักจะรับได้ คนจะพอใจในความจริงใจ ในความยุติธรรมของคนนี้มากกว่าคุณสมบัติอื่น และทุกคนก็เชื่อในคำพูดของคนดวงนี้ เพราะเป็นคนพูดจริงทำจริง



Chestnut
(www.inkart.com)

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

hêtre / beech เป็นต้นไม้ในสกุล Fagus ต้นบีชสามารถสูงได้ถึง 50 เมตร และอาจมีชีวิตนานไปถึง 200 ปี สำหรับลัทธิดรูอิดในไอร์แลนด์ ต้นบีชเป็นสัญลักษณ์ของความรู้ที่จารึกถ่ายทอดลงของเครื่องหมายต่างๆ คำ book ในภาษาอังกฤษที่แปลว่า “หนังสือ” นั้นมาจากคำในภาษาเก่าที่หมายถึง “ตัวอักษร” ที่โยงไปเป็นชื่อ Beech และคนก็ใช้ไม้จากต้นบีชทำแผ่นกระดานสำหรับเขียน ในที่สุดชื่อต้นไม้ก็เป็นคำที่มีความหมายเหมือนคำ “วรรณคดี” การไปอยู่ที่ใดก็ตามของต้นบีชจึงทำให้ผู้คนคลายเพียงพอสําหรับการเผชิญชีวิตที่แสนจะปั่นป่วน ต้นไม้ก็ยังให้พลังที่ช่วยให้ยืนหยัดสู้กับรับมือกับสรรพสิ่งที่ชีวิตในสังคมบังคับหรือเรียกร้องจากเรา ต้นไม้จะช่วยเพิ่มความสนุกสนานความอดทน ที่เป็นคุณธรรมจำเป็นในการดำเนินชีวิตอย่างราบรื่น



Beech
(www.2020site.org)

chêne / oak tree (ต้นโอ๊ก) อยู่ในสกุล Quercus ขึ้นงามทั่วไปในยุโรป เป็นสัญลักษณ์ของพลังอำนาจ เพราะเป็นต้นไม้ใหญ่ สูงตระหง่าน มีหลายชนิดในสกุลเดียวกันนี้ที่ดูแตกต่างกันมาก ในตำราดรูอิด ต้นโอ๊กเป็นหนึ่งในต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ 7 ชนิด ชื่อในภาษาดรูอิดว่า “Duir” และให้อักษร D แก่ระบบตัวอักษรดรูอิด คำ “Duir” เป็นราก

ศัพท์ที่แปลว่า “ประตู” ในภาษายุโรปหลายภาษา เช่นคำอังกฤษ “door” ก็มาจากคำดรูอิด “Duir” ไม้ต้นโอ๊กใช้ทำประตูที่แข็งแรงทนทานที่สุด ระยะเวลาระหว่างวันที่ 10 มิถุนายนถึงวันที่ 7 กรกฎาคม ถือกันว่าเป็นเดือนของต้นโอ๊ก ตรงกับระยะเวลาที่ดอกโอ๊กบาน

มีจารึกบทหนึ่งกล่าวว่า “ต้นโอ๊กแผ่กิ่งก้านเหมือนคล้ายปมออก แล้วกระจายไปเหนือความเชื่อดรูอิดแนวใหม่” ในความหมายว่า คำสอนและความรู้ของลัทธิดรูอิดที่ดูเหมือนได้สูญหายไปกับชาวเคลต์จะเป็นฐานของอารยธรรมใหม่ที่จะเกิดตามมา และเมื่อนั้นต้นโอ๊กก็ยังคงอยู่อีกแน่นอน เพื่อสื่อสารและสานใยระหว่างคนกับธรรมชาติ เพราะต้นไม้มีชีวิตยืนนานกว่า 500 ปี



Oak
(<http://etc.usf.edu>)

ต้นโอ๊กเป็นต้นไม้งามสง่าผ่าเผย ให้กำลังและพลังจำเป็นสำหรับชีวิต เป็นต้นไม้ที่ต้องการพื้นที่ทั้งในด้านสูงและด้านลึก เพื่อขึ้นไปวิสาสะกับเทพเจ้า หรือหยั่งความลึกถึงจุดใจกลางโลก ใครก็ตาม (ไม่เฉพาะคนที่มีดวงกำเนิดเกี่ยวข้องกับต้นโอ๊ก) ที่ไปนั่งสมาธิใต้ต้นโอ๊ก คุณสมบัติของต้นไม้นี้จะแผ่เข้าสู่ตัวผู้นั้น และไปเกลี่ยสิ่งที่หยาบกระด้างในนิสัยผู้นั้นให้นุ่มนวลขึ้น ในกรณีที่คนนั้นเกิดความท้อแท้ใจในชีวิต ต้นโอ๊กจะแผ่พลังของมันให้ เพื่อค้ำจุนกำลังใจและกระตุ้นให้

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

มองโลกในแง่ดีขึ้น แนะนำกันมาว่า เป็นการดีที่จะมีกิ่งต้นโอ๊กเล็กๆ กิ่งหนึ่งในบ้านที่อาศัย หรือแม้เพียงใบโอ๊ก 2-3 ใบ เพื่อว่าทุกครั้งที่สัมผัสพลังที่มีอยู่ในตัวจะฟื้นฟูมีชีวิตชีวาขึ้นใหม่อีก

สำหรับชาวกรีกและชาวเคลต์ ต้นไม้นี้เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจที่ไม่เคยถดถอย เป็นสัญลักษณ์ของการมีชีวิตยืน นอกจากนี้ต้นโอ๊กยังเคยเป็นต้นไม้ผู้ทำนายชะตาชีวิต เพราะเทพเจ้าพุดผ่านใบและกิ่งก้านสาขาของต้นโอ๊ก นักบวชทรูอิติเก็บกิ่งศักดิ์สิทธิ์ของ mistletoe ใช้ในพิธีกรรมต่างๆ และเชื่อกันว่าใครก็ตามที่ไปตัดกิ่งหรือต้นโอ๊กที่มีพืชกาฝากนี้ขึ้น ต้องตกธนูบ้างเวลาจะตัดกิ่งพืชกาฝากนี้ต้องรองรับด้วยผ้าขาว มิให้กิ่งตกลงถูกพื้นดิน และกิ่งกาฝากนี้จะเป็นวัตถุมงคลอย่างยิ่งหากตัดด้วยมีดทองคำเป็นต้น

Mistletoe เป็นพืชกาฝากในสกุล *Viscum album* ที่มีลูกเม็ดกลมๆ เล็กๆ เป็นช่อสีขาวเหลือง ชาวยุโรปใช้ประดับบ้านในเทศกาลคริสต์มาส เป็นหนึ่งในพืชศักดิ์สิทธิ์และมีมนตร์ขลังของโลกชนิดหนึ่ง รู้จักกันตั้งแต่ในยุคลัทธิทรูอิติ และโดยเฉพาะหากมันไปขึ้นบนต้นโอ๊ก เพราะเท่ากับมันรวมคุณสมบัติอันแข็งแกร่งของต้นโอ๊กเข้าไปในตัวมันด้วย กาฝากนี้มีได้เป็นต้นไม้และก็ได้เป็นไม้พุ่ม ความลึกลับของพืชนี้ อยู่ที่ลักษณะห้อยตัวระหว่างพื้นดินกับท้องฟ้า และในยามที่ทุกสิ่งในธรรมชาติเงียบเหงา จำศีลหรือตายลงในฤดูหนาว ใบสีเขียวเทาๆ ของกาฝากนั้นก็ผลเล็กสีขาวๆ เหลืองๆ ดังไข่มุกกลับเป็นประกายอบอุ่น เหมือนกับว่ามันได้กักรวมพลังชีวิตทุกอย่างไว้ภายใน กาฝากนี้ที่ขึ้นบนต้นโอ๊กในป่าศักดิ์สิทธิ์ของลัทธิทรูอิติยิ่งน่าประทับใจมากขึ้น ถือว่าเป็น "กิ่งทอง" เป็นสัญลักษณ์ของการมาปรากฏตัวของเทพเจ้า ของสันติภาพและความเอื้อเฟื้อจากสวรรค์ สารชั้นๆ ภายในผลเม็ดกลมๆ ขาวๆ เหลืองๆ เหมือนไข่มุกนั้น คือน้ำอสุจิของเทพผู้สถิตอยู่ที่ต้นโอ๊กนั้น เนื่องจากมีลักษณะบางประการที่ดูเหมือนอวัยวะเพศชาย ใน

ตะวันตกคู่รักยังคงนิยมไปจุมพิตกันได้ใต้ต้นกาฝากนี้ (บนกิ่งต้นโอ๊ก) และต้องนำกิ่งพืชกาฝากนั้นไปเผาในวันที่ 12 หลังจากวันคริสต์มาส มิฉะนั้นคู่รักจะไม่ได้แต่งงานกัน เป็นต้น

Noisetier / hazel tree เป็นต้นไม้ในสกุล *Corylus avellana* เป็นต้นไม้ชนิดหนึ่ง ใครที่มีต้นนี้ที่เป็นต้นไม้อุปถัมภ์ดวงกำเนิด คนนั้นมีชีวิตที่อุดมสมบูรณ์ เหมือนต้นนี้ที่ออกดอกออกผลเสมอตามฤดูกาล คนนั้นเป็นคนไม่ชอบอะไรจำเจ และจะทำทุกอย่างเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (โดยไม่ต้องมีไม้เท้าวิเศษ) ลัทธิดรูอิดเชื่อว่าคนในดวงกำเนิดนี้เป็นคนที่คุณสมบัติที่สามารถสะกดคนอื่น เพราะมีจิตหัวหาญของวีรชน มีพลังและความคล่องตัวเหมือนมีปีกติดที่ปลายเท้า แต่ธรรมชาติแบบนี้อาจทำให้เขาตกที่นั่งลำบากได้ เพราะผิดจากสามัญชนทั่วไป เป็นหนึ่งในต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ในป่าเทวสถานของลัทธิดรูอิด เคียงข้างต้นแอปเปิล ชาวยุโรปนิยมเด็ดกิ่งพืชกาฝาก mistletoe ที่ขึ้นบนต้นนี้ด้วย และเชื่อว่าหากมีกิ่งนั้นใกล้ตัว จะพ้นชะตากรรมร้ายๆ ใครไปหลับใต้ต้นนี้ อาจมองเห็นอนาคตของตน (ในฝัน) รู้เห็นเหตุการณ์ล่วงหน้า เป็นต้น ความเชื่อนี้ ช่วยให้เข้าใจว่าทำไมคนสมัยก่อนใช้กิ่งต้นนี้ทำเป็นไม้เท้า และไปบนดินเพื่อหาแหล่งน้ำใต้ดิน เป็นไม้ที่ใช้ทำคาทาหรือกระบองคู่มือของนักบวชดรูอิดและของกวีชาวเคลต์ ต้นนี้จึงเป็นสัญลักษณ์ของปัญญา การใช้เป็นไม้เท้าหาแหล่งน้ำใต้ดิน โยงนัยไปถึงความรู้อันล้ำลึกที่สามัญชนมองไม่เห็นหรือไม่เข้าใจ ต้นนี้จึงเหมือนปราชญ์ผู้รู้แจ้งในหมู่ปราชญ์จอมปลอม

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์



Hazel Nut
(www.2020site.org)

érable / maple (ต้นเมเปิล) เป็นต้นไม้ในสกุล Acer สำหรับชาวเคลต์ สีขาวๆของต้นเมเปิลเป็นเพียงสิ่งผ่านชั่วคราวเหมือนหิมะที่ตกในเดือนเมษายนและละลายทันที เชื่อกันว่า การไปอยู่ใกล้ต้นเมเปิลจะช่วยเพิ่มกำลังใจแก่ผู้หือแท้จากการถูกบีบคั้นแบบต่างๆ ในชีวิต ต้นเมเปิลเป็นสัญลักษณ์ของความอดทนและทนทานอุปสรรค ผู้ที่มีดวงกำเนิดเกี่ยวกับต้นไม้จึงมีพลังใจเข้มแข็งที่สามารถตัดตนออกจากทุกสิ่งได้เมื่อจำเป็น เป็นผู้ที่รู้คุณค่าของตนเองที่ไม่ใช่การเข้าข้างหรือหลงตัวเอง เป็นคนที่ชอบความเป็นอิสระและสามารถแยกตนไปอยู่ตามลำพังห่างจากโลกที่อึกที่กรบกวอน มีดาวดวงหนึ่งที่คอยดูแลเอาใจใส่คนในดวงกำเนิดนี้ เพราะต้นเมเปิลเป็นเหมือนผู้ถือสารของเทพเจ้าผู้มาบอกอะไรบางอย่างแก่คนด้วยการเป่าเป็นลมพัดต้องใบที่อยู่ใกล้ยอดต้นไม้

pommier / apple tree (ต้นแอปเปิล) อยู่ในสกุล Malus เป็นต้นไม้สามัญในยุโรป มีหลายพันธุ์หลายชนิด เป็นหนึ่งในต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์เจ็ดต้นที่ประกอบเป็นป่าเวทสถานของลัทธิดรูอิด ต้นแอปเปิลอยู่ในช่วงเดือนเดียวกับต้นหน้ ทั้งสองต้นมีดอกพร้อมกัน ผลไม้จาก

ทั้งสองต้นมีสรรพคุณเสริมและหนุนซึ่งกันและกัน ต้นหน้เป็นต้นไม้ของกวีผู้ได้แรงคลไจจากเทพเจ้าที่ต้นนั้น ส่วนแอปเปิลเลี้ยงดูให้กวีอ้อมท้อง ถือว่าต้นแอปเปิลเป็นต้นไม้ที่มีเมตตาตาและเอื้อเฟื้อต่อคน เป็นภาพลักษณ์ของปัญญาความรู้ ความอุดมสมบูรณ์ ความงาม และเป็นสัญลักษณ์ของความรักร เป็นที่รู้จักกันว่าไม้จากต้นแอปเปิล แข็งแรงทนทาน และเนื้อละเอียดสวยงาม

ยังมีต้นไม้อีกจำนวนมากายที่มีนัยความหมายพิเศษสำหรับชนชาติต่างๆ และมีตำนานเกี่ยวกับต้นไม้แต่ละต้น ที่เรามิอาจนำมารวมไว้ในบทนี้และผู้อ่านสามารถไปค้นศึกษาเพิ่มเติมได้ อย่างน้อยจากรายชื่อหนังสืออ้างอิงที่ให้ไว้ในบรรณานุกรม เรายุกันแล้วว่าภูมิปัญญาชาวบ้านที่รู้จักคุ้นเคยกับพืชพรรณในระบบนิเวศรอบข้าง ทำให้พวกเขาสามารถทำนายลมฟ้าอากาศได้จากการสังเกตพืชพรรณ ผลไม้หรือผักเป็นต้น เช่น ถ้าปีไหนเปลือกหัวหอมใหญ่บาง ปีนั้นจะไม่หนาวมาก แต่ถ้าเปลือกหนา ปีนั้นอากาศจะหนาวมากเป็นต้น ชาวนาชาวไร่รู้ดีดีกว่าผู้ใดว่าเมื่อไรจะทว่านเมล็ดปลูกพืชผักชนิดใด เป็นต้น เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยเหล่านี้รวมกันเป็นหนังสือที่ให้ควมรู้มาก เป็นควมรู้ที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ จากการเรียนรู้และเข้าถึงธรรมชาติอย่างแท้จริง และรับทอดมาด้วยการเข้าร่วม ลงมือทำและเรียนจากธรรมชาติ เป็นควมรู้ที่คนในสมัยปัจจุบันต้องย้อนไปคิดคำนึงถึง

ต้นไม้มีความรู้สึก

ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนใกล้หรือคนไกลต้นไม้ ต่างตระหนักรู้แก่ใจว่าต้นไม้เป็นมากกว่าพืชพรรณที่นิ่งอยู่กับที่ไม่มีวิญญาณ ต้นไม้เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึก และมีวิธีแสดงความรู้สึกด้วยวิธีของมันเอง เราได้ยินได้ฟังกันหนาหูมากขึ้นทุกทีว่า ต้นไม้มีปฏิกิริยาต่อสิ่งที่ไป

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

กระตุ้นมันทุกชนิด สิ่งที่ข่มขู่มันหรือสิ่งที่ทำให้มันพอใจ เหมือนกับคนที่มีความรู้สึกเศร้า หงอยเหงา อ้างว้าง เบื่อหน่าย หรือมีความพอใจที่มีผู้ดูแลเอาใจใส่อยู่รอบข้าง อาจถึงเวลาแล้วที่เราต้องยอมรับว่า ต้นไม้มี “มโนสำนึก” มีความหวัง กลัวเจ็บและกลัวตาย

นักวิจัยเกี่ยวกับต้นไม้ ได้อาศัยเทคนิคทันสมัยแบบต่างๆ เพื่อทดลองหาปฏิกิริยาของต้นไม้และเรียนรู้โครงสร้างภายในของต้นไม้ มีการพิสูจน์ให้เห็นว่า ต้นไม้มีปฏิกิริยาต่อความเจ็บ ต่อการถูกทำร้าย และยังจดจำไว้อีกด้วย ถึงขนาดเกิดปฏิกิริยาขับพลันเมื่อผู้ที่เคยทำร้ายมันทวนกลับไปหามันอีกหรือไปปรากฏตัวในรัศมีที่ต้นไม้รับรู้ได้ ในกรณีนี้ เราไม่พูดว่าต้นไม้มีโลกทัศน์ หรือมีความเข้าใจเหมือนคน แต่พูดไปในแง่ว่ามันรู้สึกได้และจดจำความรู้สึกนั้นในรูปของพลังงานความร้อนเป็นต้น

ในทศวรรษที่ 1950 นักวิศวกรชาวรัสเซียและภรรยาชื่อ เซเมียน คีร์เลียนและวาเลนตินา (Semyon Kirlian and Valentina) ได้ค้นพบเทคนิคที่เรียกต่อมาว่า “Kirlian photography” เทคนิคนี้อาศัยกระแสไฟฟ้าแรงสูง (ระหว่าง 30,000-50,000 โวลต์) เข้ากระตุ้นแผ่นฟิล์มถ่ายภาพ สร้างแผ่นฟิล์มนั้นให้เป็นสนามไฟฟ้าแรงสูง เมื่อนำแผ่นฟิล์มสนามไฟฟ้าเข้าใกล้วัตถุหนึ่งที่ต้องการบันทึกภาพ ปฏิกิริยาระหว่างวัตถุนั้นกับคลื่นไฟฟ้าบนสนามฟิล์มนั้น ถูกบันทึกออกมาเป็นภาพได้ ให้ภาพลักษณะของปฏิกิริยาตอบโต้ระหว่างคลื่นไฟฟ้าจากวัตถุและจากแผ่นฟิล์ม วัตถุที่เป็นตัวนำไฟฟ้าที่ดี ให้ภาพของพื้นผิวหน้าของวัตถุนั้น ส่วนวัตถุที่มีใช้ตัวนำไฟฟ้าจะเห็นภาพภายในโครงสร้างของวัตถุนั้น วัตถุที่ไม่มีชีวิตให้ภาพคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ในขณะที่วัตถุที่มีชีวิตให้ภาพที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในกรณีหลังนี้ ภาพที่เห็นเป็นสนามพลังงานที่มีในสรรพชีวิต บางคนมองว่า รูปลักษณะ สีและความเข้มมากน้อยของสนามพลังงานนั้น เป็นภาพสะท้อนของพลังงานทาง

กายและทางจิตของสิ่งมีชีวิตนั้น ข้อมูลที่ได้จากภาพในเทคนิคนี้ อาจช่วยให้แพทย์ผู้บำบัดสามารถแกะรอยความผิดปกติภายในร่างกายได้ดีขึ้น ช่วยการวิเคราะห์ด้วยการเปรียบเทียบสภาพเนื้อเยื่อปกติและเนื้อเยื่อที่ติดเชื้อ เช่นกรณีเนื้อเยื่อมะเร็งเป็นต้น ในอนาคต ระบบคอมพิวเตอร์ จะสามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากรูปแบบต่างๆ ของปฏิกิริยาไฟฟ้าในสนามพลังงาน ให้ข้อมูลพื้นฐานที่มั่นคงสำหรับการวินิจฉัยโรคเกี่ยวกับเนื้อเยื่อแนวใหม่

เมื่อนำเทคนิคนี้ถ่ายภาพต้นไม้ ผลที่ได้ยืนยันอย่างชัดเจนว่า ต้นไม้หรือแม้ใบไม้ เปลี่ยนพฤติกรรมไปตามสภาพความรู้สึกหงอยเหงา กังวล อมเศร้า หรือกำลังมีความสุข การทดสอบครั้งแล้วครั้งเล่า เพื่อถ่ายภาพปฏิกิริยาของสนามพลังงานของต้นไม้เมื่อมีสิ่งกระตุ้นแบบต่างๆ เช่น เมื่อวางอะโรสีสตๆ หรือสีที่บๆ ไว้ใกล้มัน หรือเมื่อปล่อยเสียงเข้าไปในปริมาตรที่ต้นไม้อยู่ เสียงทุกแบบ ทั้งเสียงดนตรี เสียงร้องที่แสดงความลึกลับใจ หรือเสียงร้องให้ครวญคราง สรุปผลการทดลองได้ว่า ต้นไม้หรือพืชพรรณ “มีความรู้สึกอะไรสักอย่าง” เพราะภาพสนามพลังงานของต้นไม้ในสภาพแวดล้อมต่างๆ กันไม่เหมือนกันเลย หรือต้นไม้มีปฏิกิริยาต่อสิ่งกระตุ้นสิ่งเร้าไม่เหมือนกันเลย ในอนาคตอันใกล้นี้ อาจเป็นไปได้ที่จะผลการทดลองให้ไกลออกไปอีกเพื่ออธิบายว่า ทำไมพืชพรรณทุกชนิดไม่มีปฏิกิริยาแบบเดียวกันต่อสิ่งกระตุ้นที่เหมือนกันทุกประการ เช่นมีการทดลองให้ต้น Willow และต้น Poplar ฟังดนตรีของโมซาร์ท (Mozart) ทั้ง 2 ต้น แสดงปฏิกิริยาไม่เหมือนกัน ในทำนองเดียวกับที่หากขับเพลงโศกใกล้ต้น Ash กับต้นมะกอกฝรั่ง ปฏิกิริยาที่เห็นจากทั้งสองต้นก็ต่างกันมาก หรือยิ่งคนหนึ่งสื่อสารพูดคุยกับต้นไม้มาก ต้นไม้ยังมีปฏิกิริยา ทำความคุ้นเคยกับเสียงคนพูด กับคำพูดและเสียงสูงต่ำของคนพูด ความคุ้นเคยที่ต้นไม้สัมผัสเกี่ยวกับคนนั้น มีส่วนอธิบายว่า ทำไมต้นไม้

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

ไม่ออกดอกเลยเมื่อคนที่เคยพูดคุยกับมันหายหรือจากไป และทำไมต้นไม้หยุดให้ผลไม้เป็นเวลานานหลายฤดู เมื่อเกิดการเปลี่ยนคนสวนที่เคยทำงานอยู่ในบริเวณนั้น นอกจากนี้ วิวัฒนาการการถ่ายภาพในปัจจุบันทั้งด้วยระบบความเร็วสูงและระบบลดความเร็ว ก็เผยให้เห็นอย่างชัดเจนถึงปฏิกิริยาของต้นไม้พืชพรรณที่มีต่อสิ่งกระตุ้นรอบข้าง ที่เป็นความมหัศจรรย์ยิ่งนักสำหรับสายตาคอนที่มีศักยภาพค่อนข้างจำกัด เมื่อเทียบกับกล้องถ่ายภาพสมัยปัจจุบันหลายประเภท ทั้งหมดนี้เชื่ออำนาจต่อความเข้าใจโลกของพืชพรรณอย่างไม่มีอะไรเสมอเหมือน

ผลจากการทดลองดังกล่าว อาจกระตุ้นให้เราเข้าใจใกล้ชิดต้นไม้มากขึ้น เราอาจสื่อสารกับต้นไม้ได้ด้วยวิธีต่างๆ หลายวิธีที่เดียว มีทั้งวิธีง่ายๆ และวิธีซับซ้อน แต่วิธีง่ายๆ มักเป็นวิธีที่ดีที่สุดเสมอ อาจจะเป็นการพูดด้วย การลูบไล้ การมอง การถามอย่างตรงๆ การขออะไรจากต้นไม้ วิธีการเหล่านี้ชาวตะวันตกนึกไม่ถึงและไม่ยอมเชื่อก็มีมากน้อยคนที่จะยอมลดตัวไปถามต้นไม้ว่ามันสบายดีหรือ มันตั้งใจจะออกดอกออกผลไหม เพราะเขาสามารถออกไปซื้อปุ๋ยมาโรยใต้ต้นไม้ นั่นก็จะได้ดอกได้ผลสมใจ ง่ายกว่ามากและไม่ถูกมองว่าเสียสติ แต่เป็นสิ่งที่คนลองทำดูได้ ถ้าไม่ลอง ย่อมไม่รู้ หรือไม่ได้อะไร บางทีอาจให้ผลดีเกินคาดก็ได้ ผู้ที่เคยทดลองยืนยันว่านั่นเป็นสิ่งที่ตรวจสอบได้จริงๆ เช่นไปขูต้นไม้ที่หยุดให้ดอก ยังผลให้ให้ต้นไม้ที่นั้นออกดอกในฤดูถัดมา ไปปลอบหรือไปชอบใจต้นไม้เมื่อมันให้ผลงาม จะเห็นว่าต้นไม้ก็ยังให้ผลงามมากขึ้นอีกในปีถัดมา (เมื่อไม่มีปัจจัยเรื่องสภาพอากาศที่แปรปรวนรุนแรง พายุผิดฤดู ที่กระทบต้นไม้ที่นั้น สภาพอากาศเป็นเรื่องสุดวิสัยของทั้งคนและต้นไม้)

คิดในทางกลับกัน ต้นไม้พืชพรรณอาจพยายามส่งสารให้คุณเข้าใจความรู้สึกของมันว่าทุกข์ สุข เบิกบานหรือกลัว ฯลฯ เช่นแม่เมื่อมีหิมะตกปกคลุมเต็มกิ่งในฤดูหนาว หรือความร้อนแผดเผาที่ทำให้ใบไม้

แห่งกรอบ หากยังมีคนปลูกคนดูแลอยู่ใกล้ๆ ก็จะช่วยต้นไม้จากความกลัวความเศร้า ต้นไม้แสดงการรับรู้ด้วยวิธีของมันที่เราต้องเรียนจากการสังเกตความเปลี่ยนแปลงที่มีกับต้นไม้ ตำนานต่างๆ ยังเล่าสืบมาว่าต้นไม้รู้สึกร่วมในความทุกข์ ความกังวลของเรา และพยายามช่วยเราด้วยวิธีของมันเอง เราควรจะมีความรู้สึกทำนองเดียวกันต่อต้นไม้ด้วย

การปลูกต้นไม้บางชนิดไว้ด้วยกันเป็นหมู่ละเมาะพิเศษกลายเป็นป่าศักดิ์สิทธิ์ของนักบวชคติโบราณต่างๆ เป็นพยานยืนยันว่าเหล่านักบวชสมัยนั้นมีความรู้ว่า ต้นไม้สื่อสารระหว่างกันเองด้วยตั้งแต่นั้นมา นักวิจัยสมัยหลังๆ พิสูจน์กันแล้วว่าจริงอย่างที่คนโบราณเชื่อและรู้ เรารู้แล้วว่า พฤติกรรมทั่วไปของกลุ่มต้นไม้เปลี่ยนไป เมื่อมีผู้เดินผ่านเข้าไปในป่านั้น เพื่อไปเดินเล่นพักผ่อน หรือเพื่อไปตัดไม้ ตำนานเก่าๆ มักโยงพฤติกรรมของต้นไม้ไปถึงนางฟ้าและนางไม้เหมือนสมาชิกในสมาคมกลุ่มหนึ่ง ต้นไม้บางต้นชอบพอ ถูกอกถูกใจกับต้นไม้อื่นบางต้น ในขณะที่มีต้นไม้หลายต้นหลายประเภทที่ทนอยู่ด้วยกันไม่ได้ จนอาจถึงกับทำลายโค่นล้างกันเลยทีเดียวถ้าถูกบังคับให้อยู่ด้วยกัน เพราะฉะนั้น นักบวชโบราณรู้ดีว่าต้องปลูกต้นไม้ชนิดใด จัดกลุ่มอย่างไรในป่าศักดิ์สิทธิ์ ความรู้นี้สำคัญมากเพราะสื่อถึงมิตรภาพในหมู่ต้นไม้ต่างชนิด และมิตรภาพระหว่างต้นไม้กับคน รวมกันแล้วสร้างเป็นศูนย์รวมพลังงานที่สมดุลและสมบูรณ์ ในดุลยภาพดังกล่าวป่าศักดิ์สิทธิ์ จึงเอื้ออำนวยต่อจินตนาการ ต่อการ “เห็น” นิมิตอัศจรรย์ต่างๆ ที่ชาวโบราณขนานนามเรียกว่าเทพเจ้า และที่คนสมัยปัจจุบันคิดว่า เป็นจินตนาการบริสุทธิ์ของคนนั่นเอง

แน่นอนที่ปฏิกิริยาของต้นไม้พืชพรรณนั้น มีจำกัดแต่ก็อาจแสดงออกได้หลายวิธี เช่น การกระจายอนุภาคที่ดึงดูด ชับไล่ หรือทำให้พวกแมลงตื่นตระหนก หรือการส่งสาร tannin ออกเป็นจำนวนมาก

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

ในใบไม้เพื่อขับไล่เหล่ากาฝากที่เข้าไปบุกรุกรบเร้าต้นไม้ หรือด้วยการหุดตัวของใบไม้ หรือการเปลี่ยนแปลงของสีบางจุดบางหย่อมบนต้นไม้ เพื่อให้สิ่งที่ไม่พึงปรารถนาผลออกไป ปฏิกริยาเหล่านี้แตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดพืชพรรณและผู้ที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวด้วย (แมลงหรือคนเป็นต้น) ต้นไม้บางชนิดไม่ลังเลที่จะใช้ตัวต่อมาเป็นกองทหารหนุน ด้วยการส่งอนุมูลสารบางชนิดออกจากต้นไม้ไปในอากาศโดยรอบ อนุมูลเหล่านี้ไปกระตุ้นตัวต่อที่อยู่บนต้นไม้ให้ลุกฮือ และเข้าโจมตีทุกคนที่เข้าใกล้ต้นไม้ โดยที่เหล่าตัวต่อเองปลอดภัย และต้นไม้ก็ไม่ถูกต่อแย่อีก

เมื่อเราไม่อาจออกเดินทางไปในป่า หรือโยกย้ายไปอยู่ในบริเวณที่มีป่าไม้ มีต้นไม้สูง ที่เป็นประโยชน์ต่อคนโดยตรง เรายังอาจเป็นพยานชีวิตพืชพรรณ อาจชื่นชมดูความเจริญเติบโตของมันจากต้นไม้ที่เราเข้ามาปลูกในบ้าน เป็นต้นอะไรก็ได้ เป็นบอนไซก็ดี การเลี้ยงดูบอนไซ แม้ว่าต้นไม้ต้องทนทรมานถูกจำกัดให้อยู่ในที่เล็กคับแคบ ถูกตัดถูกเล็มให้มันกลายเป็นต้นแคระผิดธรรมชาติที่แท้จริงของมัน แต่หากผู้เลี้ยงให้ความรักมันอย่างแท้จริง คอยดูแลมันและจัดแต่งให้มันเป็นแบบความงามแบบหนึ่ง ในที่สุดต้นบอนไซนั้นก็รับสภาพใหม่ของมันได้ และมีได้หยุดนิ่ง กลับเข้าร่วมในชีวิตของผู้ปลูกผู้เลี้ยง ทั้งยังมอบพลังส่วนเพิ่มให้แก่ผู้นั้น และทำให้สภาพแวดล้อมโดยรอบมีคุณภาพ เพราะฉะนั้นผู้ที่เลี้ยงบอนไซและตัดเล็มมันด้วยความรัก ในที่สุดกลายเป็นผู้ฉลาดสุขุมน่านับถือ หน้าตาเบิกบานแจ่มใส เหมือนอ้อมเอิบอะไรสักอย่าง

ข้อพึงระวังอย่างยิ่ง คือต้องไม่ละเลยต้นไม้ใดให้อยู่โดดเดี่ยวในที่ที่ไม่มีคนอยู่ เพราะจะทำให้สุขภาพต้นไม้แยลงเรื่อยๆ หยุดให้ดอกให้ผลในที่สุด ต้นไม้เหมือนคน มันกลัวความโดดเดี่ยว เปิดหน้าต่างไว้เพียงบานเดียว ให้มีแสงแดดส่องไปถึง ให้มีเสียงนกร้องจากข้างนอกที่

เข้าไปถึงต้นไม้ได้ ก็จะทำให้ต้นไม้ที่เรานำไปปลูกในบ้านรู้สึกว่ายู่ใน
แวดล้อมธรรมชาติ ในแวดล้อมของ “มโนสำนึก” หินสองสามก้อนจัด
อย่างถูกต้องใต้ต้นไม้ ก็ช่วยได้มากเช่นกัน เพราะต้นไม้ชอบที่จะพบ
คลื่นสะท้อนในหินที่ต้นไม้จะรับ แลกเปลี่ยนและปรับตัวให้สมดุลกับ
คลื่นนั้น อย่างไรก็ตาม สรุปลงไว้ว่า ไม่มีอะไรดีไปกว่าคำพูดของคน ไม่มี
อะไรดีไปกว่าความรักที่คนมอบให้กับเพื่อนผู้สงบปากสงบคำ เพื่อนผู้
เก็บความทรงจำของคนทั้งตระกูลทั้งบ้าน

สำหรับผู้ที่รู้จักมอง พื้นที่ใต้ต้นไม้ในป่า ก็มีสวนนรมิตมนตรี
หลังของป่า ของพืชพรรณในสวนด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นเพียงหญ้า
มอส หรือดอกหญ้าอื่นๆ หรือดอกเล็กดอกน้อยที่แทรกตัวโผล่หน้า
ออกจากกอหญ้า สีของต้นไม้ใบไม้ และดอกไม้แต่ละประเภทในแต่ละ
ฤดูกาล เป็นเหมือนเชิงอรรถที่แทรกไว้เพื่อช่วยให้คนเข้าใจสารที่ป่า
สวนหรือต้นไม้ต้องการบอกแก่เราให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

อย่าลืมต้นไม้เพื่อนเรา

ในศตวรรษ ที่ 21 นี้ กลับมีผู้คนที่หันมาพิจารณา
อุดมการณ์ธรรมชาติของเหล่าดรูอิดมากขึ้น เพราะมีสมาคมเคลต์ตั้งขึ้น
มากมายในยุโรป เช่น สมาคมฝรั่งเศสเคลต์ในยุโรป (l'Association
France celtique en Europe) เป็นต้น เพราะฉะนั้นอุดมการณ์เคลต์
และดรูอิดที่เคยแพร่หลายในยุโรปตั้งแต่ตุรกีไปจนถึงไอร์แลนด์ ใน
ศตวรรษที่ 4 ก่อนคริสตศักราชนั้น ยังมีได้หายสาบสูญไปเลยทีเดียว
สมาชิกในองค์กรหรือสมาคมเหล่านี้ มีทั้งนักปรัชญา นักทฤษฎีวิทยา นัก
คณิตศาสตร์ แพทย์ ภาษาศาสตร์ นักธรรมชาติวิทยา นักดาราศาสตร์ และ
นักโหราศาสตร์ เป็นต้น การมารวมของปัญญาชนเหล่านี้ยืนยันความ
ตั้งใจในการศึกษาหาความรู้จากชนเผ่าโบราณเพื่อประโยชน์สุขของชีวิต

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

ในโลกปัจจุบัน สมาชิกในสมาคมเคลต์เหล่านี้จะมาพบกันเป็นครั้งเป็นคราวตามวันสำคัญๆ ในปฏิทินดรูอิดเดิม เพื่อนั่งสมาธิภาวนาและฉลองร่วมกันตามแหล่ง "ศักดิ์สิทธิ์" ในธรรมชาติที่กระจายอยู่ในยุโรป เช่น ในเทศกาลฉลอง "น้ำ" "ไฟ" "การเก็บเกี่ยว" เป็นต้น

ความผูกพันกับต้นไม้และค่านิยมบางอย่างเกี่ยวกับต้นไม้ ดอกไม้ที่นำมาพุดถึงในบทนี้ อาจเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างตัวเราเองกับธรรมชาติรอบข้างได้ง่ายขึ้น ปรากฏโบราณ นักเขียน กวีทุกยุคทุกสมัยต่างค้นพบว่าต้นไม้ ดอกไม้ เป็นสิ่งช่วยให้ชีวิตเรารู้สึกดีขึ้นอย่างไร มิใช่ในแง่ของวัตถุแต่ในด้านของจิตใจ หากเรามีพลังจิตมั่นคงที่ไม่เสื่อมถอย เราย่อมคิดย่อมทำและย่อมดำเนินชีวิตไปในทางที่จะนำความสุขใจแก่เรา นั่นเป็นรางวัลที่มีมิอะไรเทียบเท่า ที่ธรรมชาติพิชพรรณมอบให้แก่เราบนโลกนี้

เชิงอรรถ

(1) ในวาระหาเสียงเพื่อเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีคนใหม่ในอังกฤษปี 2007 นี้ ผู้สมัครแต่ละคนต่างเน้นนโยบายสิ่งแวดล้อม นักข่าว BBC จึงล้อว่าระหว่างคนเหล่านั้น ใครเป็นผู้ที่สนใจจะช่วยกู้สิ่งแวดล้อมจริงๆ นักข่าวใช้คำพูดว่า

"Mirror, mirror, on the wall! Who is the greenest of them all"

(BBC. News on Feb 12, 2007)

ในภาษาอังกฤษ มีสำนวนที่ใช้คำว่า "green" หลายคำทีเดียว เช่นคนที่ปลูกพืชพรรณขึ้นงามใช้ว่า "to have green fingers" คนที่อิจฉาใช้ว่า "green with envy" เป็นต้น

(2) เนื่องจากเป็นต้นไม้ที่พบในเขตภูมิอากาศหนาวในยุโรป จึงเห็นสมควรจะให้ชื่อด้านไม้เป็นภาษาอังกฤษ โดยทั่วไปแล้วในภาษาสำคัญๆ ของยุโรป คำสามัญที่ใช้เรียกชื่อด้านไม้เกือบเหมือนกับชื่อในภาษาฝรั่งเศสมากกว่า ภาษาอังกฤษ เช่นต้น tilleul ในภาษาฝรั่งเศส เป็นiglio ในภาษาอิตาลี หรือเป็น tilo ในภาษาสเปนและมาจากรากคำภาษาลาตินที่ใช้เป็นชื่อพฤกษศาสตร์ว่า Tilia ส่วนคำในภาษาอังกฤษนั้นมักไม่เห็นร่องรอยของรากศัพท์เดิมเป็น linden tree ในภาษาอังกฤษและเป็น linde ในภาษาเยอรมัน เป็นต้น

(3) รายชื่อด้านไม้เทียบภาษาเคลต์ อังกฤษ และฝรั่งเศส ในรายชื่อด้านไม้ต่อไปนี้ ชื่อแรกเป็นชื่อด้านไม้ในภาษาของดรูอิด ชื่อที่สองพิมพ์อักษรใหญ่เป็นชื่อด้านไม้เดียวกันในภาษาฝรั่งเศส ชื่อที่สามเป็นชื่อในภาษาอังกฤษ ส่วนตัวเลขคือตัวเลขประจำต้นไม้ในในความเชื่อของดรูอิด จำนวนพยัญชนะตรงกับจำนวนเดือนในแต่ละปีตามปฏิทินจันทรคติ มี 13 เดือน จากต้นไม้ 13 ต้น

Beth: B: BOULEAU, Birch, 5

Luis: L: SORBIER, Service tree, 14

Nion: N: FRÊNE, Ash, 13

Fearn: F: AULNE, Alder, 8

Saille: S: SAULE, Willow / Straif: Z: EPINE NOIRE / PRUNELLIER, Blackthorn, 16

Uath: H: AUBÉPINE, Hawthorn, ไม่มีค่าเป็นตัวเลข เพราะตรงกับเดือนของการชำระล้างให้บริสุทธิ์

Duir: D: CHÊNE, Oak Tree, 12

Tinne: T: HOUX, Holly, 11

Coll: C: NOISSETIER, Hazelnut tree / Quert: Q: POMMIER SAUVAGE, Wild Apple, 9

Muin: M: VIGNE, vine, 6

Gort: G: LIERRE, Ivy, 10

ความเชื่อในต้นไม้ของชาวเคลต์

Pethboc: P: HIEBLE (ROSEAU), Reed, 7

Ruis: R: SUREAU, Elder tree, 15

สระ ตรงกับการแบ่งเป็นฤดูกาล โดยเพิ่มระยะขึ้นปีใหม่เข้าเป็นเทศกาลพิเศษ

Ailm: A: EPICEA, Spruce: NOUVEL AN, New Year, 1

Onn: O: AJONC, Furze: PRINTEMPS, Spring, 4

Ur: U: BRUYÈRE, Heather: ETÉ, Summer, 5

Eadda: E : PEUPLIER BLANC, White Poplar: AUTOMNE, Autumn, 2

Idho: I: IF, Yew: HIVER, Winter, 3

(4) บทความที่เกี่ยวกับความชอบต้นไม้ กิ่งไม้ ใบไม้ ดอกไม้ สีต้นไม้แบบไตรูปลักษณะใด ที่สื่อให้เห็นธรรมชาติของคนอย่างโรนั้น จำเป็นต้องตัดออกจากบทความนี้เพราะมีรายละเอียดมาก และจะนำไปรวมไว้ในหนังสือที่ข้าพเจ้าจะนำเสนอในโอกาสหน้า

หนังสืออ้างอิง

ARNOUX, Alexandre. Calendrier de Flore. Paris: Editions Bernard Grasset. 1946.

BAKER, Margaret. Discovering the Folklore of Plants. Buckinghamshire: Shire Publications Ltd. UK.2001.

BROSSE, Jacques. Mythologie des arbres. Paris: Petite Bibliothèque Payot. 1993.

HESIODE. Les travaux et les jours. Exemplaire numéroté de 2330. Traduit du grec par A. Bignan, illustré par Honoré Broutelle. Paris: La Collection Antiqua. Le XXVI Mars MCMXXVIII.

- HARTE, Jeremy. *The Green Man*. Norwich, UK: Jarrold Publishing, The Pitkin Guide. 2001.
- LANDRY, C.F. *La Ronde des Mois / Reigen der Monate*. มีบทแปลเพียงข้างกันเป็นภาษาเยอรมันโดย Johannes von Spallart. Zurich & Stuttgart, Editions Rascher Zurich. 1963.
- MAETERLINCK, Maurice. *L'Intelligence des fleurs*. Paris: Editions d'aujourd'hui. 1977.
- PHILPOT, J.H. *The Sacred Tree in Religion and Myth*. Mineola, New York. Dover Publications, Inc. 2004.
- THEOBALD Erwann, *Les Énergies bénéfiques des arbres*. Editions Trajectoire, Paris. 2001.
- WOOD, Juliette. *Le Livre de la Sagesse Celte*. Paris: Editions Gründ. 2001.
-